

PROCEDURY

obowiązujące w Szkole Podstawowej nr 2
im. Henryka Sienkiewicza
w Goleniowie

Spis treści

PROCEDURY.....	0
PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH WYCHOWAWCZO ORAZ ZWIĄZANYCH Z ZAGROŻENIEM DZIECI I MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ	4
Wstęp.....	4
Tryb postępowania w przypadkach interwencji wychowawczych	4
Rażące zachowania ucznia w szkole	4
Rodzaje kar.....	5
System reagowania:.....	5
Formy dokumentowania interwencji:.....	5
PROCEDURA I: nieodpowiedni strój	6
PROCEDURA II: używanie komórki na lekcji	6
PROCEDURA III: ucieczki z pojedynczych lekcji	6
PROCEDURA IV: wagary	7
PROCEDURA V: uniemożliwianie prowadzenia zajęć	7
PROCEDURA VI: fałszowanie dokumentów szkolnych.....	8
PROCEDURA VII: palenie papierosów w szkole	8
PROCEDURA VIII: kradzież na terenie szkoły	8
PROCEDURA IX: używanie wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna	9
Procedura X: zachowania agresywne i stosowanie przemocy fizycznej wobec rówieśników .	9
PROCEDURA XI: zastraszanie, wymuszanie, wywieranie presji	9
PROCEDURA XII: akty wandalizmu.....	10
PROCEDURA XIII: ataki w stosunku do nauczycieli.....	10
PROCEDURA XIV: agresja fizyczna w stosunku do nauczycieli.....	11
PROCEDURA XV: uzyskanie informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji	11
PROCEDURA XVI: podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.....	12
PROCEDURA XVII: znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk.....	12
PROCEDURA XVIII: podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.....	12
PROCEDURA XIX: podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie niebezpieczny przedmiot, materiały pirotechniczne	13
PROCEDURA XX: spowodowanie przez ucznia wybuchu materiałów pirotechnicznych na terenie szkoły.....	13
PROCEDURY ORGANIZOWANIA POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ UCZNIOM.....	15
Zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej	15

Formy udzielanej pomocy	17
Tryb udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom posiadającym opinię poradni specjalistycznych	18
Tryb udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	18
Tryb udzielania uczniowi zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	19
Tryb udzielania uczniowi nauczania indywidualnego posiadającego orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego	20
Zadania dyrektora.....	20
Zadania wychowawcy	21
Zadania koordynatora PPP	21
Dokumentacja szkolna związana z pomocą psychologiczno-pedagogiczną.....	21
POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA INTERNETOWEGO	21
Procedura ujawniania cyberprzemocy	21
Działania wobec sprawcy cyberprzemocy:	22
Działania wobec ofiary cyberprzemocy	23
Ochrona świadków cyberprzemocy	23
Polityka bezpieczeństwa internetowego.....	24
PROGRAM ADAPTACYJNY „WSPARCIE NA STARCIE” DLA UCZNIÓW KLAS PIERWSZYCH SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GOLENIOWIE	26
Rola rodzica w procesie adaptacji	26
PROGRAM ADAPTACYJNY DLA UCZNIÓW KLAS CZWARTYCH SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GOLENIOWIE.....	28
Cele programu:	28
Działania wychowawcy w klasie III	28
Działania wychowawcy w klasie IV	28
Działania nauczycieli przedmiotu	28
Działania angażujące rodziców w proces adaptacji	29
PROCEDURY POMOCY DZIECKU KRZYWDZONEMU W SZKOLE	30
Zadania pracowników szkoły.....	30
DZIAŁANIA SYSTEMOWE W PRZYPADKU UCZNIĄ SPRAWIAJĄCEGO PROBLEMY WYCHOWAWCZE	35
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU RYZYKA ZACHOWAŃ SAMOBÓJCZYCH, PRÓB SAMOBÓJCZYCH LUB SAMOBÓJSTWA UCZNIĄ	39
Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.....	39
Postępowanie w przypadku informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).....	39
Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą	40

PROCEDURY PRZYJĘCIA UCZNIĄ, W CZASIE TRWANIA ROKU SZKOLNEGO, DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W GOLENIOWIE.....	41
PROCEDURA DOTYCZĄCA OPIEKI I ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA UCZNIOM KLAS I.....	42
PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM W SZKOLE	43
Dziecko z astmą	43
Dziecko z cukrzycą	44
Dziecko z padaczką.....	47
Dziecko z hemofilią	49
Dziecko przewlekle chore	50
PROCEDURA PRZECIWDZIAŁANIA CHOROBYM ZAKAŹNYM I PASOŻYTNICZYM.....	52
PROCEDURA POSTĘPOWANIA POWYPADKOWEGO W SZKOLE.....	53
Tryb postępowania w przypadku konieczności udzielenia uczniom pierwszej pomocy	53
Tryb postępowania w przypadku zgłaszania i ustalania okoliczności wypadków zaistniałych na terenie szkoły.....	54

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH WYCHOWAWCZO
ORAZ ZWIĄZANYCH Z ZAGROŻENIEM DZIECI I MŁODZIEŻY
PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ**

Wstęp

Procedury Postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo oraz związanych z zagrożeniem dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją powstały dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 2 w Goleniowie.

Zostały opracowane przez zespół nauczycieli reprezentujących poszczególne etapy nauczania. Procedury zawarte w poniższym opracowaniu obowiązują wszystkich nauczycieli oraz inne osoby pracujące w Szkole Podstawowej nr 2 w Goleniowie.

Z opracowaniem zapoznani zostaną uczniowie naszej szkoły oraz ich rodzice (opiekunowie). Procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa w szkole oraz ułatwienie i ujednoczenie sposobów reagowania.

Tryb postępowania w przypadkach interwencji wychowawczych

W przypadku zaistnienia niżej wymienionych sytuacji wdrażana jest procedura postępowania według następującej kolejności:

1. Gdy istnieje konieczność podjęcia działań, jako pierwszy interweniuje nauczyciel przedmiotu lub nauczyciel pełniący dyżur. O zaistniałej sytuacji informuje pisemnie wychowawcę klasy.
2. Wychowawca podejmuje odpowiednie działania: rozmawia z uczniem, informuje rodziców, pracuje wychowawczo z klasą i z uczniem.
3. W przypadku wystąpienia kolejnych trudności bądź ich nasilenia wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego.
4. Gdy wymagane jest poinformowanie policji, sądu, czy w sytuacjach trudnych wychowawczo – nauczyciel, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.

Rażące zachowania ucznia w szkole

Za rażące uchybienia przeciw Statutowi i regulaminom wewnętrznym szkoły uważa się:

- 1) znieważenie innych uczniów, ich rodziców, nauczyciela lub innych pracowników szkoły,
- 2) uniemożliwienie prowadzenia zajęć,
- 3) fałszowanie dokumentów (usprawiedliwień, ocen, itp.),
- 4) celowe niszczenie lub kradzież mienia szkolnego lub prywatnego,
- 5) wagarowanie,
- 6) chuligaństwo – wszczynanie bójek, awantur, używanie wulgarnego słownictwa, wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy, psychiczne i fizyczne znęcanie się nad innymi,
- 7) posiadanie, handel i używanie środków odurzających oraz narkotyków,
- 8) palenie papierosów, spożywanie napojów alkoholowych,
- 9) odmowę udziału w reprezentacji szkoły, jeśli uczeń został do tego wyznaczony.

Rodzaje kar

Za rażące uchybienia przeciw Statutowi i regulaminom wewnętrznym szkoły, wobec ucznia mogą być stosowane kary:

- 1) upomnienie udzielone przez nauczyciela,
- 2) upomnienie lub nagana udzielona przez wychowawcę lub dyrektora szkoły – ustna,
- 3) upomnienie lub nagana udzielona przez wychowawcę lub dyrektora szkoły – pisemna,
- 4) wykluczenie z uczestnictwa w wycieczkach wyjazdowych, imprezach klasowych i szkolnych,
- 5) rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą i pedagogiem szkolnym w obecności rodziców,
- 6) wyłączenie ucznia z udziału w reprezentacji szkoły (konkursy, zawody) na wniosek wychowawcy lub pedagoga,
- 7) drobne prace porządkowe na rzecz szkoły, ustalone w porozumieniu z rodzicami (opiekunami) ucznia,
- 8) przeniesienie ucznia do innej (równorzędnej) klasy.

Przeniesienia ucznia do innej szkoły dokonuje Kurator Oświaty na wniosek dyrektora szkoły. Wniosek o przeniesienie ucznia do innej szkoły dyrektor kieruje w przypadku, gdy uczeń, w sposób rażący, narusza postanowienia Statutu lub wewnętrznych regulaminów szkoły i uczęszczając do szkoły wywiera demoralizujący wpływ na uczniów, a podjęte środki wychowawcze i zastosowane uprzednio kary nie przyniosły poprawy zachowania.

System reagowania:

System reagowania uwzględnia następujące założenia:

- 1) należy reagować na **każdą** sytuację, w której występuje agresja i przemoc - brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać,
- 2) doraźne zdarzenia wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji,
- 3) ważne jest wykazywanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary, jak i sprawcy). Nie należy potępiać ucznia, ale wskazywać na złe zachowania, wyrazić brak zgody na stosowanie agresji i przemocy,
- 4) każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać,
- 5) konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami i pracownikami szkoły oraz udzielanie sobie nawzajem wsparcia.

UWAGA!

KAŻDA INTERWENCJA POWINNA ZOSTAĆ ODNOTOWANA W DOKUMENTACJI SZKOLNEJ - ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI PRZEZ SZKOŁĘ PROCEDURAMI.

Formy dokumentowania interwencji:

1. Wpisy do dziennika, np.:
 - termin i forma powiadomienia rodziców, opiekunów,
 - termin i treść rozmowy z rodzicami, opiekunami,
 - termin wizyty w domu ucznia, krótki opis przebiegu spotkania, itp.,
 - udzielone nagany.
2. Wpisy do dziennika.

3. Wpisy do dziennika pedagoga szkolnego.
4. Indywidualne karty obserwacji ucznia.
5. Kontrakty zawierane z uczniem lub rodzicami, opiekunami.

PROCEDURA I: nieodpowiedni strój

(brak mundurka, strój ekstrawagancki, zbyt swobodny, nadmierna biżuteria, makijaż, farbowane włosy, nieodpowiednie nadruki i napisy na ubraniach itp.)

1. Natychmiastowa reakcja nauczyciela – zwrócenie uwagi, zalecenie wprowadzenia w wyglądzie możliwych zmian.
2. Wpis do dziennika.
3. Powiadomienie wychowawcy.
4. Rozmowa dyscyplinująca wychowawcy z uczniem.
5. Przeprowadzenie lekcji wychowawczej na temat stroju stosowanego do miejsca i sytuacji, przypomnienie regulaminu ucznia, obowiązku noszenia mundurków.
6. Powiadomienie rodziców (opiekunów) ucznia.
7. W przypadku braku poprawy ze strony ucznia zgłoszenie problemu do pedagoga.
8. Rozmowa wychowawcy, pedagoga z uczniem i jego rodzicami (opiekunami).
9. Wpływ na ocenę zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.

PROCEDURA II: używanie komórki na lekcji

W sytuacji używania przez ucznia podczas zajęć telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego (aparaty fotograficzne, dyktafony, odtwarzacze multimedialne itp.):

- 1) nauczyciel odbiera urządzenie elektroniczne i deponuje je w sekretariacie szkoły do momentu jego osobistego odbioru przez rodziców (opiekunów) ucznia,
- 2) wpis do dziennika,
- 3) wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.

PROCEDURA III: ucieczki z pojedynczych lekcji

1. Rozmowa wychowawcy z uczniem w celu ustalenia przyczyn ucieczek.
2. Powiadomienie rodziców (opiekunów) przez wychowawcę lub sekretariat.
3. Rozmowa wychowawcy z uczniem i jego rodzicami (opiekunami) mająca na celu wyeliminowanie ucieczek.
4. Ustalenie warunków współpracy z rodzicami (opiekunami) i terminu uzupełnienia powstałych w wyniku ucieczek braków wiedzy i zapisów z lekcji.
5. Godziny nieobecności ucznia w szkole z powodu ucieczek pozostają nieusprawiedliwione.
6. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.

PROCEDURA IV: wagary

1. Rozmowa wyjaśniająco – dyscyplinująca wychowawcy z uczniem i podjęcie działań zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
2. Powiadomienie rodziców (opiekunów) przez wychowawcę o nieobecnościach ucznia.
3. W przypadku braku poprawy - rozmowa wychowawcy, pedagoga z uczniem, jego rodzicami (opiekunami) mająca na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań.
Wspólne ustalenia (mogą być w formie kontraktu), np.:
 - zeszyt z obecnościami na każdej lekcji - podpisy nauczycieli, rodziców (opiekunów),
 - wizyty kontrolne rodziców (opiekunów) w szkole co 2 tygodnie, jeżeli następuje poprawa – rzadziej, w miarę potrzeb,
 - zobowiązanie rodziców (opiekunów) do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,
 - uczeń ma uzupełnić lekcje zgodnie z zaleceniami nauczycieli przedmiotowców.
4. Godziny nieobecności ucznia w szkole powstałe w wyniku wagarów pozostają nieusprawiedliwione.
5. Wpływ na ocenę zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
6. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.
7. W przypadku braku poprawy – dalsze wagary, rodzice (opiekunowie) nie współpracują ze szkołą lub ich oddziaływanie na dziecko są nieskuteczne – powiadomienie przez dyrektora w porozumieniu z pedagogiem odpowiednich instytucji – Sądu Rodzinnego i Nietletnich, organu prowadzącego szkołę (który może nałożyć na rodziców karę pieniężną za niewypełnianie obowiązku szkolnego przez dziecko).

PROCEDURA V: uniemożliwianie prowadzenia zajęć

1. Nauczyciel podejmuje działania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania (w tym udziela ustnego upomnienia).
2. W wypadku braku reakcji - wpis do dziennika i powiadomienie wychowawcy.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem i powiadamia rodziców (opiekunów) o ww. fakcie, podejmuje kolejne działania zgodnie z kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
4. Rozmowa wychowawcy, pedagoga z uczniem i jego rodzicami (opiekunami) mająca na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań.
Wspólne ustalenia (mogą być w formie kontraktu), np.:
 - zeszyt zachowań ucznia na danej lekcji (karta zachowania), wpis nauczyciela i podpis rodziców (opiekunów),
 - wizyty kontrolne rodziców (opiekunów) w szkole.
6. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
7. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA VI: fałszowanie dokumentów szkolnych

1. Powiadomienie wychowawcy.
2. Wpis do dziennika.
3. Rozmowa wyjaśniająca wychowawcy z uczniem.
4. Powiadomienie rodziców (opiekunów), a gdy sprawa jest poważna, wezwanie ich do szkoły.
5. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
6. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA VII: palenie papierosów w szkole

1. Powiadomienie wychowawcy.
2. Wpis do dziennika.
3. Rozmowa dyscyplinująca wychowawcy z uczniem, uświadomienie szkodliwości palenia papierosów.
4. Uczeń sprząta miejsce, gdzie były palone papierosy.
5. Powiadomienie rodziców (opiekunów).
6. Uczeń przygotowuje i prezentuje na forum klasy referat (lub przygotowuje gazetkę) na temat szkodliwości palenia papierosów.
7. W przypadku wiarygodnych informacji na temat palenia papierosów przez ucznia poza szkołą, wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem i powiadamia rodziców (opiekunów).
8. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.

PROCEDURA VIII: kradzież na terenie szkoły

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga, a jeżeli sytuacja tego wymaga, dyrektora szkoły.
2. Rozmowa wychowawcy lub pedagoga z uczniem, mająca na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia i motywów jego czynu.
3. Wychowawca lub pedagog w obecności innego pracownika szkoły prosi podejrzanego ucznia o ujawnienie zawartości kieszeni, plecaka lub torby. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie dokonać czynności przeszukania – jest to działanie zastrzeżone dla Policji.
4. W przypadku, gdy uczeń odmawia ujawnienia zawartości kieszeni, plecaka lub torby, należy wezwać Policję.
5. Gdy kradzież jest poważna, dyrektor lub pedagog powiadamia Policję o kradzieży.
6. Powiadomienie rodziców (opiekunów) sprawcy oraz wspólne ustalenie formy i terminu zadośćuczynienia osobie poszkodowanej.
7. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
8. Możliwość zastosowania kary statutowej.

PROCEDURA IX: używanie wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna

1. Poinformowanie wychowawcy klasy.
2. Wpis do dziennika.
3. Rozmowa wychowawcy z uczestnikami zajęcia, wyjaśnienie przyczyn, załagodzenie konfliktu, ugoda.
4. W przypadku powtarzających się nieodpowiednich zachowań - powiadomienie rodziców (opiekunów).
5. Gdy nadal brak poprawy – wezwanie rodziców (opiekunów) do szkoły, spisanie kontraktu.
6. Przygotowanie przez ucznia i prezentacja na forum klasy referatu na temat kultury osobistej ze szczególnym uwzględnieniem kultury języka.
7. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
8. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

Procedura X: zachowania agresywne i stosowanie przemocy fizycznej wobec rówieśników

1. Natychmiastowa reakcja nauczyciela:
 - rozdzielenie bijących się,
 - udzielenie pomocy medycznej poszkodowanym (jeśli jest taka potrzeba).
2. Poinformowanie wychowawcy lub pedagoga, a jeśli sytuacja tego wymaga – dyrektora.
3. Wpis do dziennika.
4. Rozmowa wychowawcy lub pedagoga z uczestnikami zajęcia, wyjaśnienie przyczyn, złagodzenie konfliktu, ugoda.
5. Powiadomienie rodziców (opiekunów) uczniów biorących udział w zajęciu.
6. Gdy sprawa jest poważna lub nieodpowiednie zachowania się powtarzają (pobicia, zaczepki, wulgaryzmy itp.), zawiadamia się rodziców (opiekunów), Policję w celu przeprowadzenia lekcji w klasie oraz porozmawiania z uczniem.
7. Podjęcie wspólnych ustaleń wychowawcy z rodzicami ucznia np.:
 - skierowanie ucznia na badania psychologiczne w celu otrzymania wskazówek, jak dalej postępować z dzieckiem,
 - skierowanie na terapię,
 - spisanie kontraktu z uczniem, ustalenie konsekwencji za łamanie obowiązujących zasad.
8. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
9. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.
10. Gdy brak poprawy u ucznia, a wszystkie zastosowane środki nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, dyrektor w porozumieniu z pedagogiem powiadamia Policję lub Sąd Rodzinny i Nieletnich.

PROCEDURA XI: zastraszanie, wymuszanie, wywieranie presji

Działania wobec sprawcy:

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga (ewentualnie dyrektora).
2. Wpis do dziennika.
3. Przeprowadzenie rozmowy w celu wyjaśnienia przebiegu zdarzeń, gdy jest to możliwe – zadośćuczynienie.
4. Wezwanie rodziców (opiekunów) do szkoły.
5. W przypadku braku poprawy – ponowna rozmowa z rodzicami (opiekunami) i ustalenie działań na rzecz zmiany zachowania (skierowanie na badanie do PPP, zalecenie terapii, itp.).
6. Gdy sytuacje powtarzają się – powiadomienie Policji, skierowanie sprawy do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.
7. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
8. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

Działania wobec *ofiary*:

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga.
2. Przeprowadzenie rozmowy w celu wyjaśnienia przebiegu zdarzeń i udzielenie wsparcia.
3. Powiadomienie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji.
4. Otoczenie ucznia we współpracy z pedagogiem szczególną opieką.
5. Możliwość skierowania ucznia na terapię dla ofiar przemocy.

PROCEDURA XII: akty wandalizmu

1. Poinformowanie wychowawcy klasy. W przypadku poważnych zniszczeń – powiadomienie pedagoga i dyrektora.
2. Wpis do dziennika.
3. Przeprowadzenie z uczniem rozmowy, w celu rozpoznania przyczyn zachowania.
4. Wezwanie rodziców (opiekunów) do szkoły.
5. Ustalenie wspólnie z rodzicami (opiekunami) i uczniem sposobu i terminu naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę.
6. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
7. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA XIII: ataki w stosunku do nauczycieli

(agresja słowna, wulgaryzmy)

1. Powiadomienie wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora o zaistniałym fakcie.
2. Wpis do dziennika.
3. Powiadomienie rodziców (opiekunów) ucznia.
4. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Rozmowa uczeń – rodzic/opiekun - nauczyciel celem ustalenia przyczyny takiego zachowania, sposobu naprawienia relacji z nauczycielem, uświadomienie konieczności pracy nad zmianą zachowania ucznia.

6. Przeproszenie nauczyciela przez ucznia w obecności rodzica.
7. Zlecenie uczniowi prac dodatkowych, np. opracowanie referatu na temat kultury języka oraz wygłoszenie go na forum klasy.
8. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
9. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA XIV: agresja fizyczna w stosunku do nauczycieli

1. Poinformowanie o zaistniałej sytuacji dyrektora, wychowawcy, pedagoga szkolnego.
2. Wpis do dziennika.
3. Wezwanie do szkoły rodziców (opiekunów) ucznia- agresora (wymagane jest natychmiastowe stawiennictwo).
4. Jeśli doszło do uszkodzenia ciała nauczyciela:
 - udzielenie pomocy medycznej,
 - zabezpieczenie dowodów przestępstwa i świadków zdarzenia,
 - powiadomienie Policji.
5. Rozmowa dyrektora, wychowawcy, pedagoga szkolnego, rodziców (opiekunów) z uczniem. Zalecenie uczniowi konsultacji psychologicznej oraz podjęcia terapii radzenia sobie z agresją.
6. Przeproszenie nauczyciela przez ucznia.
7. Obniżenie oceny zachowania.
8. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia

PROCEDURA XV: uzyskanie informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

1. Powiadomienie wychowawcy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Następnie wzywa do szkoły rodziców (opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę w rodzicami oraz w ich obecności z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji, wychowawca zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Może też zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do odpowiedniej poradni lub jego udział w programie terapeutycznym.
4. Wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Kryteriami wymagań na poszczególne oceny zachowania.
5. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.
6. Gdy rodzice odmawiają współpracy i nie stawiają się na wezwania, a napływają wiarygodne informacje o demoralizacji dziecka, pedagog w porozumieniu z dyrektorem powiadamia pisemnie o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję.
7. Podobnie, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów,

pedagog w porozumieniu z dyrektorem powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

PROCEDURA XVI: podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

1. Powiadomienie wychowawcy.
2. Odizolowanie ucznia od reszty klasy. Ze względu na jego bezpieczeństwo nie pozostawia się go samego. Stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wezwanie lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualne udzielenie pomocy medycznej.
4. Zawiadomienie dyrektora szkoły oraz rodziców (opiekunów), których zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice (opiekunowie) odmawiają odebrania dziecka, o pozostawieniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go funkcjonariuszom Policji - decyduje lekarz po ustaleniu stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem.
5. Gdy rodzice ucznia, będącego pod wpływem alkoholu, odmawiają przyjęcia do szkoły, a uczeń jest agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia, albo zagraża życiu lub zdrowiu innych, dyrektor zawiadamia Policję.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki przebywania ucznia na terenie szkoły pod wpływem alkoholu lub narkotyków, dyrektor ma obowiązek powiadomienia Policji lub Sądu Rodzinnego i Nieletnich.
7. Obniżenie oceny zachowania.
8. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA XVII: znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do przyjazdu Policji. Próbuje w zakresie działań pedagogicznych ustalić do kogo dana substancja należy.
2. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora i wezwanie Policji.
3. Po przejeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

PROCEDURA XVIII: podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać okazania substancji. Może domagać się pokazania zawartości torby szkolnej, kieszeni w odzieży ucznia, okazania innych przedmiotów mogących mieć związek z substancją. Przeszukanie odzieży i teczek ucznia dokonywane jest tylko przez Policję.
2. Powiadomienie dyrektora, rodziców (opiekunów) ucznia i wezwanie ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.

3. W przypadku gdy uczeń odmawia wydania substancji i okazania zawartości kieszeni ubrania, dyrektor szkoły wzywa Policję, która dokonuje przeszukania odzieży i przedmiotów należących do ucznia, zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do analizy.
4. Gdy uczeń wyda dobrowolnie substancję, nauczyciel, po jej zabezpieczeniu, przekazuje ją Policji.
5. Nauczyciel stara się ustalić, od kogo uczeń otrzymał substancję. Całe zdarzenie dokumentuje w postaci notatki.
6. Obniżenie oceny zachowania.
7. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- 1) posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- 2) wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
- 3) ułatwianie lub umożliwianie ich użycia innej osobie oraz nakłanianie do użycia;
- 4) wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat).

PROCEDURA XIX: podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie niebezpieczny przedmiot, materiały pirotechniczne

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać okazania niebezpiecznych przedmiotów. Może domagać się okazania zawartości torby szkolnej, kieszeni w odzieży ucznia. Przeszukanie ubrania i teczki ucznia możliwe jest tylko przez Policję.
2. Zabezpieczenie przekazanych przez ucznia przedmiotów niebezpiecznych.
3. W przypadku, gdy uczeń odmawia wydania przedmiotów niebezpiecznych i okazania zawartości kieszeni ubrania, dyrektor szkoły wzywa Policję, która dokonuje przeszukania odzieży i rzeczy należących do ucznia.
4. Powiadomienie rodziców (opiekunów) ucznia i wezwanie ich do stawienia się w szkole.
5. Sporządzenie notatki dokumentującej zdarzenie.
6. Obniżenie oceny z zachowania.
7. Możliwość zastosowania jednej z form ukarania ucznia.

PROCEDURA XX: spowodowanie przez ucznia wybuchu materiałów pirotechnicznych na terenie szkoły

1. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, odizolowanie od miejsca eksplozji.
2. Poinformowanie o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły i Policji.
3. Zapewnienie pomocy lekarskiej poszkodowanym, zawiadomienie rodziców/ opiekunów.
4. Sporządzenie notatki dokumentującej zdarzenie.

5. W przypadku ustalenia sprawcy zdarzenia, powiadomienie rodziców, opiekunów prawnych, podjęcie odpowiednich działań wychowawczych.

PROCEDURY ORGANIZOWANIA POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ UCZNIOM

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.
2. Rozporządzenie MEN z dnia 09 sierpnia 2017 r. W sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Z 2017 r. Poz. 1591).
3. Rozporządzenie MEN z dnia 09 sierpnia 2017 r. W sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. Z 2017 r. poz. 1578).
4. Rozporządzenie MEN z dnia 09 sierpnia 2017r. W sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. Z 2017r. Poz. 1616).
5. Rozporządzenie MEN z dnia 25 sierpnia 2017r. W sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. Z 2017r. Poz.1651).
6. Rozporządzenie MEN z dnia 25 sierpnia 2017r. W sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Z 2017r. Poz. 1646).
7. Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. W sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. Z 2017 r. Poz. 703).
8. Statut Szkoły.

Zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

I.

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole organizuje i nadzoruje dyrektor szkoły.
2. Dyrektor powołuje koordynatora ds. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wspierania uzdolnień.
3. Szkoła udziela i organizuje uczniom i ich rodzicom oraz nauczycielom pomoc psychologiczno-pedagogiczną na zasadach określonych przepisami prawa.
4. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole udzielają:
 - a) nauczyciele,
 - b) wychowawcy,
 - c) specjaliści wykonujący w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej (psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta pedagogiczny, doradca zawodowy i inni specjaliści).

II.

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w szkole polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz ustaleniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia

i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie, wynikających w szczególności:

- a) z niepełnosprawności,
 - b) z niedostosowania społecznego,
 - c) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
 - d) z zaburzeń zachowania i emocji,
 - e) ze szczególnych uzdolnień,
 - f) ze specyficznych trudności w uczeniu się,
 - g) z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowej,
 - h) z choroby przewlekłej,
 - i) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych,
 - j) z niepowodzeń edukacyjnych,
 - k) z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi,
 - l) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.
2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole jest organizowana i udzielana z inicjatywy:
- a) ucznia,
 - b) rodziców/ opiekunów ucznia,
 - c) dyrektora szkoły,
 - d) nauczyciela, wychowawcy, grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem,
 - e) pielęgniarki szkolnej,
 - f) poradni,
 - g) pomocy nauczyciela wspomagającego lub asystenta, pomocy nauczyciela,
 - h) pracownika socjalnego,
 - i) asystenta rodziny,
 - j) kuratora sądowego,
 - k) organizacji pozarządowej, instytucji lub podmiotu działających na rzecz rodziny, dziecka i młodzieży.
3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:
- a) rodzicami uczniów,
 - b) poradnią psychologiczno – pedagogiczną, w tym poradniami specjalistycznymi,
 - c) placówkami doskonalenia,
 - d) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami,
 - e) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w szkole rodzicom i nauczycielom polega na wspieraniu ich w:
- a) rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych,
 - b) rozwijaniu umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów.

5. Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole jest dobrowolne i nieodpłatne.
6. W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychoedukacyjne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, odpowiednio: nauczyciel lub specjalista niezwłocznie udzielają uczniowi tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem i informuje o tym wychowawcę klasy.
7. Do zadań nauczycieli i specjalistów należy w szczególności:
 - a) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów, w tym szczególnie uzdolnionych,
 - b) realizacja zaleceń i ustaleń poradni psychologiczno-pedagogicznej,
 - c) dokonywanie bieżących obserwacji efektywności działań,
 - d) prowadzenie dokumentacji dotyczącej przebiegu pracy.

Formy udzielanej pomocy

1. W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana uczniom w formie:
 - a) bieżącej pracy z uczniem,
 - b) zajęć rozwijających uzdolnienia,
 - c) zajęć rozwijających umiejętności uczenia się,
 - d) zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
 - e) Zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych, integracji sensorycznej oraz innych o charakterze terapeutycznym,
 - f) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
 - g) zindywidualizowanej ścieżki kształcenia,
 - h) porad i konsultacji,
 - i) warsztatów.
2. Zindywidualizowanej ścieżki kształcenia nie organizuje się dla :
 - a) uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
 - b) uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego.
3. W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń.
4. Zajęcia rozwijające uzdolnienia organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych oraz prowadzi się przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy. Liczba uczestników nie może przekroczyć 8 osób.
5. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć nie może przekroczyć 8.
6. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników nie może przekroczyć 5.
7. Zajęcia logopedyczne organizuje się dla uczniów z deficytami kompetencji językowych. Liczba uczestników zajęć nie może przekroczyć 4.

8. Zajęcia socjoterapeutyczne oraz inne rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne organizuje się dla uczniów przejawiającymi trudności w funkcjonowaniu społecznym. Liczba uczestników nie może przekroczyć 10, chyba że zwiększenie liczby jest uzasadnione potrzebami uczniów.
9. Godzina zajęć rozwijających uzdolnienia, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych trwa 45 minut.
10. Zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz zajęcia specjalistyczne prowadzą nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju prowadzonych zajęć.

Tryb udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom posiadającym opinię poradni specjalistycznych

1. Rodzice ucznia/uczennicy składają opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w sekretariacie szkoły. Dokument zostaje zarejestrowany w dokumentacji szkolnej.
2. Sekretarz szkoły przekazuje kserokopię opinii pedagogowi szkolnemu oraz koordynatorowi zespołu ds. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wspierania uzdolnień.
3. Pedagog w ciągu 7 dni od otrzymania opinii zapoznaje z nią wychowawcę ucznia/uczennicy.
4. Wychowawca w ciągu 7 dni od zapoznania się z treścią opinii informuje nauczycieli uczących w danej klasie o zaleceniach PPP i formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej ustalonych z koordynatorem.
5. Nauczyciele uczący podpisem potwierdzają u wychowawcy zapoznanie się z zaleceniami zawartymi w opinii PPP i przyjęcie ich do realizacji. Zalecenia uwzględniają w PSO.
6. Wychowawca ucznia kopię zaleceń PPP wraz z podpisami nauczycieli uczących dziecko umieszcza w teczce wychowawcy klasy.
7. Wychowawca informuje rodziców ucznia o przyznanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
8. Oświadczenie rodziców, wyrażające zgodę na udział w zajęciach specjalistycznych, lub rezygnację z proponowanych zajęć przechowują nauczyciele lub specjaliści w dokumentacji własnej przez rok szkolny.

Tryb udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

1. Oryginał orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego rodzice ucznia/uczennicy składają w sekretariacie szkoły.
2. Sekretarz szkoły rejestruje orzeczenie w dokumentacji szkolnej.
3. Sekretarz szkoły wykonuje 2 kopie orzeczenia i przekazuje je koordynatorowi oraz pedagogowi szkolnemu.
4. Koordynator zapoznaje z treścią orzeczenia wychowawcę ucznia.
5. W ciągu 14 dni od daty dostarczenia orzeczenia, wychowawca organizuje spotkanie wszystkich nauczycieli i specjalistów uczących ucznia. Wychowawca odpowiada za opracowanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET) i udzielanie dalszej

- pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Kopię dokumentacji wychowawca przekazuje rodzicom/opiekunom ucznia, a oryginał koordynatorowi.
6. Dyrektor szkoły przydziela 2 godziny zajęć rewalidacyjnych na mocy rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania oraz inne zajęcia wynikające z zaleceń orzeczenia.
 7. Program opracowuje się na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny.
 8. Program opracowuje się w terminie 30 dni od złożenia orzeczenia lub 30 dni przed upływem okresu, na jaki został opracowany poprzedni program.
 9. W spotkaniach zespołu mogą uczestniczyć:
 - przedstawiciel poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej,
 - rodzice ucznia.
 10. Zespół co najmniej dwa razy w roku szkolnym dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając ocenę efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi oraz na bieżąco wprowadza modyfikacje programu.
 11. Rodzice ucznia mogą uczestniczyć w opracowaniu i modyfikacji programu oraz dokonywaniu oceny, o terminie spotkań informowani są pisemnie.
 12. Dokumenty, o których mowa, powinny być przekazane koordynatorowi w terminach do: 30 września, 31 stycznia, 31 maja.
 13. Dokumentacja dotycząca IPET-ów znajduje się u koordynatora.

Tryb udzielania uczniowi zindywidualizowanej ścieżki kształcenia

1. Zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia organizuje się na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów) lub pełnoletniego ucznia na podstawie opinii wydanej przez publiczną PPP.
2. Do wniosku o wydanie powyższej opinii dołączona powinna być dokumentacja szkolna określająca:
 - a) trudności w funkcjonowaniu ucznia w szkole;
 - b) wpływ przebiegu choroby na funkcjonowanie ucznia w szkole oraz ograniczenia w zakresie możliwości udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych z oddziałem szkolnym (jeżeli uczeń objęty jest zindywidualizowaną ścieżką kształcenia ze względu na stan zdrowia);
 - c) opinia nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem o jego funkcjonowaniu w szkole.
3. Opinia dotycząca zindywidualizowanej ścieżki kształcenia powinna zawierać:
 - a) zakres, w jakim uczeń nie może brać udziału w zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym;
 - b) okres objęcia ucznia w/w formą pomocy, nie dłuższy jednak niż rok szkolny;
 - c) działania, jakie powinny być podjęte w celu usunięcia barier i ograniczeń utrudniające funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły;
4. Zindywidualizowana ścieżka kształcenia obejmuje wszystkie zajęcia edukacyjne, które są realizowane:

- a) wspólnie z oddziałem szkolnym,
 - b) indywidualnie z uczniem.
5. Po wpłynięciu wniosku rodziców (prawnych opiekunów) wraz z załączoną opinią zespołu składający się z dyrektora, pedagoga i wychowawcy dokonuje analizy zapisów w opinii.
 6. Wicedyrektor opracowuje projekt planu nauczania – przydział godzin z poszczególnych przedmiotów. Dyrektor ostatecznie ustala zakres, miejsce i czas prowadzenia zajęć zindywidualizowanej ścieżki kształcenia oraz formy i zakres pomocy psychologiczno – pedagogicznej zgodnie z obowiązującymi zasadami organizacji zindywidualizowanej ścieżki kształcenia.

Tryb udzielania uczniowi nauczania indywidualnego posiadającego orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego

1. Rodzice ucznia składają oryginał orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego w sekretariacie szkoły wraz z podaniem. Orzeczenie zostaje zarejestrowane w dokumentacji szkolnej.
2. Indywidualne nauczanie organizuje się na czas określony, wskazany w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania.
3. Indywidualne nauczanie organizuje się w sposób zapewniający wykonanie zaleceń określonych w orzeczeniu.
4. Zajęcia indywidualnego nauczania prowadzi się w miejscu pobytu ucznia (dom rodzinny, placówka opiekuńczo- wych., itp.).
5. Tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnego nauczania realizowanych z uczniem wynosi:
 - a) dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej: od 6 do 8 godzin,
 - b) dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej: od 8 do 10 godzin,
 - c) dla uczniów klas VII – VIII szkoły podstawowej: od 10 do 12 godzin.
6. Tygodniowy wymiar zajęć indywidualnego nauczania dla uczniów klas I-III realizuje się w ciągu co najmniej 2 dni, a dla uczniów klas IV-VIII w ciągu co najmniej 3 dni.
7. Dzieciom objętym indywidualnym nauczaniem dyrektor umożliwia udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, uroczystościach i imprezach szkolnych oraz zalecenia zawarte w orzeczeniu.
8. Dzieci uczestniczą również w zajęciach rewalidacyjnych lub w formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej poza tygodniowym wymiarem zajęć.

Zadania dyrektora

1. Dyrektor szkoły organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szczególności:
 - a) ustala wymiar godzin poszczególnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej biorąc pod uwagę wszystkie godziny, które w danym roku mogą być przeznaczone na realizację tych form,
 - b) podczas planowania i koordynowania udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej współpracuje z rodzicami ucznia oraz w zależności od potrzeb z innymi nauczycielami, wychowawcami i specjalistami, poradnią lub innymi osobami,

- c) dyrektor może wyznaczyć inną osobę do planowania i koordynowania udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Zadania wychowawcy

1. Planuje i koordynuje udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględniając zalecenia zawarte w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego nauczania i opiniach poradni, w tym zindywidualizowanej ścieżki kształcenia.
2. Informuje innych nauczycieli lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, jeśli stwierdzi taką potrzebę.
3. Współpracuje z rodzicami ucznia oraz w zależności od potrzeb z innymi nauczycielami, specjalistami, poradnią, instytucjami wspierającymi lub innymi osobami.
4. Sporządza w teczce wychowawcy wykaz uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną swojej klasy.
5. Gromadzi w teczce wychowawcy dokumentację pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
6. Dokonuje stosownych wpisów w dzienniku elektronicznym.

Zadania koordynatora PPP

1. Kieruje zespołem ds. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wspierania uzdolnień.
2. Zapoznaje się ze wszystkimi orzeczeniami, opiniami.
3. Organizuje zajęcia ujęte w zaleceniach w porozumieniu z wychowawcami i specjalistami.
4. Organizuje spotkania ze specjalistami, rodzicami, wychowawcami.
5. Przechowuje dokumentację pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz IPET-y.
6. Przedstawia Radzie Pedagogicznej sprawozdania i wnioski z udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Dokumentacja szkolna związana z pomocą psychologiczno-pedagogiczną

1. Szkoła prowadzi dzienniki zajęć dla każdego rodzaju zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
2. W przypadku dzieci, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego czy indywidualnego nauczania, prowadzi się odrębne dla każdego ucznia dzienniki – indywidualnego nauczania i rewalidacji.
3. Szkoła gromadzi dla każdego ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną dokumentację związaną z udzielaniem tejże pomocy.

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA INTERNETOWEGO

Cele programu:

Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci „on-line”.

Edukacja na rzecz bezpieczeństwa dzieci w Internecie ma na celu przekazanie wiedzy na temat:

- specyfiki mediów elektronicznych,
- specyfiki zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu dzieci i młodzieży,
- zasad bezpiecznego korzystania z Internetu,
- sposobów na zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa on-line,
- sposobów przekazywania wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa w Sieci,
- procedur reagowania w sytuacji zagrożenia oraz systemu reagowania na ujawnienie cyberprzemocy.

Sposoby osiągnięcia celów:

- wprowadzenie działań profilaktycznych w szkole uświadamiających uczniom nauczycielom, rodzicom, zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych,
- opracowanie konkretnych procedur reagowania w szkole na zjawisko cyberprzemocy,
- podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.

Procedura ujawniania cyberprzemocy

Ustalenie okoliczności zdarzenia: rodzaj materiału, sposób jego rozpowszechniania, ustalenie sprawcy oraz świadków zdarzenia.

- Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, należy przekazać informacje wychowawcy klasy, który jest zobowiązany poinformować o fakcie pedagoga szkolnego oraz dyrektora,
- Pedagog, wychowawca oraz dyrektor wspólnie dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie,
- Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia, sprawców, ofiar, oraz odnalezienie ewentualnych świadków,
- Włączenie nauczyciela informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy.

Zabezpieczanie dowodów:

- wszelkie dowody cyberprzemocy należy odpowiednio zabezpieczyć i zarejestrować,
- zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz jeśli to możliwe, dane nadawcy: adres użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, adres strony WWW, na której ukazały się szkodliwe treści itp.,
- tak zabezpieczone dowody są materiałem, z którym powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane osoby.

Identyfikacja sprawcy

- Należy mieć świadomość, że znalezienie miejsca pochodzenia materiału nie zawsze jest równoznaczne z odnalezieniem osoby odpowiedzialnej za działania cyberprzemocy. Sprawcy zazwyczaj ukrywają swoją tożsamość: korzystają z internetowych bramek sms-owych, podszywają się pod innych użytkowników sieci, wykorzystują telefony innych uczniów,
- W identyfikacji sprawcy pomagają rozmowy z innymi uczniami oraz świadkami zdarzenia bądź osobami trzecimi,
- JEŚLI USTALENIE SPRAWCY NIE JEST MOŻLIWE, należy skontaktować się z dostawcą usługi. Jest on ustawowo zobowiązany do usunięcia z Sieci kompromitujących, obraźliwych bądź krzywdzących materiałów oraz do zablokowania konta. Jednak dane sprawcy nie mogą być udostępnione osobom prywatnym ani szkole. Aby je pozyskać, konieczny jest kontakt z policją,
- W przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony, operator sieci komórkowej musi podjąć kroki umożliwiające ustalenie danych oraz udostępnienie ich policji. W tym celu należy przekazać informacje o dacie i godzinie rozmowy bądź nagrania na poczcie głosowej,
- W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a nie udało się ustalić tożsamości sprawcy, należy bezwzględnie skontaktować się z policją, zgodnie z kodeksem polskiego prawa, które mówi o obowiązku zawiadomiania o przestępstwie.

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy:

- **Jeśli sprawca cyberprzemocy jest nieznan (nie jest uczniem szkoły)**

Należy podjąć wszelkie czynności w celu przerwania aktu cyberprzemocy. Zaczynając od zawiadomienia administratora serwisu (w celu usunięcia krzywdzących materiałów), kończąc na powiadomieniu policji lub prokuratury.

- **Jeśli sprawca jest znany i jest on uczniem szkoły**

Należy przeprowadzić rozmowę w celu ustalenia okoliczności oraz przyczyn zajścia oraz poszukania rozwiązania konfliktowej sytuacji.

- Uczeń-sprawca powinien otrzymać jasny komunikat, że szkoła nie toleruje żadnych form przemocy,
- należy omówić skutki postępowania oraz konsekwencje, które zostaną wobec niego zastosowane,
- sprawca musi zostać zobligowany do zaprzestania jakichkolwiek form przemocy oraz do usunięcia z Internetu krzywdzących materiałów,
- w rozmowie ze sprawcą należy zwrócić szczególną uwagę na omówienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary,
- w przypadku, gdy w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy przeprowadzić rozmowę ze wszystkimi z osobna, zaczynając od lidera grupy,
- nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

Powiadomienie rodziców sprawcy:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o zaistniałym zdarzeniu, jego przebiegu oraz zapoznać się z materiałem dowodowym i decyzją dotyczącą dalszego

postępowania z dzieckiem, a także o środkach dyscyplinarnych podjętych wobec ich dziecka,

- w miarę możliwości szkoła powinna podjąć próbę współpracy z rodzicami i opracować wspólny plan działania, do którego zobowiązany jest uczeń.

Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- praca ze sprawcą powinna opierać się na pomocy uczniowi w zrozumieniu wyrządzonej krzywdy oraz konsekwencji swojego zachowania. Ma ona za zadanie wpłynąć na zmianę postawy i postępowania ucznia, w tym zmienić cele oraz sposób użytkowania nowych technologii,
- w trudnych, uzasadnionych przypadkach można zaproponować rodzicom oraz uczniowi, poradę specjalisty spoza szkoły bądź udział w programie terapeutycznym.

Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec ucznia-sprawcy:

- trzeba pamiętać, że celem sankcji wobec sprawcy jest przede wszystkim zatrzymanie fali przemocy i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi,
- wzbudzenie refleksji na temat swojego zachowania, zrozumienie krzywdy, skrucha, zadośćuczynienie i powstrzymanie przed podobnym zachowaniem w przyszłości,
- pokazanie innym uczniom, że cyberprzemoc nie jest tolerowana i że szkoła efektywnie reaguje na jej przejawy,
- podejmując decyzję o rodzaju kary trzeba wziąć pod uwagę : rozmiar i rangę szkody, czas trwania prześladowania, determinacje oraz świadomość popełnianego czynu.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy

- Wsparcie psychiczne - ofiara cyberprzemocy musi otrzymać pomoc i wsparcie emocjonalne, musi także zostać zapewniona, iż szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.
- Porada - uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby mógł czuć się bezpiecznie i co musi zrobić, by nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.
- Monitoring - Po zakończeniu interwencji warto monitorować sytuację ucznia, by dociec, czy przypadkiem sytuacja po ukaraniu sprawców się nie zaogniła. Konieczna jest również współpraca z rodzicami, którzy powinni zostać przygotowani przez pedagoga szkolnego, jak zapewnić bezpieczeństwo i komfort psychiczny poszkodowanemu. W szczególnie agresywnych przypadkach cyberprzemocy, powinno się zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty.
- W sytuacji, gdy przypadek cyberprzemocy wymaga założenia sprawy sądowej, szkoła powinna powiadomić o takiej ewentualności rodziców ofiary oraz ucznia. Jednocześnie pomóc jej w przygotowaniu odpowiednich dokumentów sądowych uzasadniających i przedstawiających dowody winy oskarżonego.

Ochrona świadków cyberprzemocy

- Ważne, by w wyniku interwencji świadkowie nie zostali narażeni na działania odwetowe ze strony sprawcy.

- Postępowanie interwencyjne wymaga od pedagogów wyjaśniających sprawę, dyskrecji i poufnego postępowania.
- Niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą ani upublicznianie jego udziału w sprawie. Jest to nieprofesjonalna metoda wyjaśniania sprawy, może ona sprawić, że świadek stanie się kolejną ofiarą, może również sprawić, iż następnym razem uczeń nie zgłosi informacji o zagrażającym zdarzeniu.

Sporządzanie dokumentacji z zajścia:

- pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki, wpisu w dzienniku pedagoga z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym i jego opiekunami, a także ze świadkami zdarzenia.
- jeżeli zostały odnalezione i zabezpieczone dowody cyberprzemocy (wydruki, opisy sms-ów itp.), należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej. Mogą one zostać dołączone do pisma w przypadku zgłoszenia sprawy na policję lub do sądu.
- **Powiadomienie sądu rodzinnego lub Policji:**
- jeżeli zaistniałego przypadku cyberprzemocy nie można rozwiązać przy użyciu środków wychowawczych, jakimi dysponuje szkoła, sprawę należy przekierować, zgłaszając ją na policję lub do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się w szkole, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, zwłaszcza jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka,
- w przypadkach szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty policji i do sądu rodzinnego.

Polityka bezpieczeństwa internetowego

Są to działania profilaktyczne, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom korzystającym z nowych technologii oraz zapobieganiu cyberprzemocy wśród uczniów:

- organizowanie szkoleń, wykładów i warsztatów oraz aktywizowanie uczniów do wymiany wiedzy. Podanie pomysłów na tworzenie filmów amatorskich, układanie scenariuszy w obrębie tematu bezpiecznego użytkowania Internetu, jego dobrodziejstw i zagrożeń,
- traktowanie „bezpieczeństwa dzieci w Internecie” również w kontekście propagowania otwartości na odmienność, tolerancji, kształtowania zachowań prospołecznych, wrażliwości na krzywdę i eliminowania obojętności oraz bierności,
- prowadzenie zajęć i warsztatów z zakresu komunikacji interpersonalnej, asertywności, umiejętności radzenia sobie ze stresem, zastępowania agresji,
- przeprowadzanie konkursów związanych z tematem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni,
- poinformowanie uczniów, że mogą się zwracać do nauczycieli z informacją o wszelkich przejawach przemocy, również tej z użyciem nowych technologii,
- dopuszczanie anonimowych form zgłaszania informacji dotyczących aktów przemocy na terenie szkoły,
- konsekwentne reagowanie na zgłaszane problemy oraz zaistniałe incydenty.

Pedagogizacja rodziców:

- aktywne włączanie rodziców we wszystkie działania podejmowane przez szkołę,
- poinformowanie rodziców o procedurach postępowania wobec dzieci zachowujących się agresywnie oraz stosujących przemoc z udziałem nowych technologii,
- organizacja szkoleń, spotkań informacyjnych dotyczących tematu bezpieczeństwa internetowego,
- tworzenie możliwości wyrażania swojego zdania i własnych propozycji w tym zakresie.

Działania skierowane do Rady Pedagogicznej:

- zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami programu polityki bezpieczeństwa internetowego,
- przydział zadań, ustalenie osób odpowiedzialnych za ich wykonanie,
- przeszkolenie Rady Pedagogicznej,
- zachęcanie do poruszania tematyki bezpieczeństwa dzieci w sieci oraz włączania tej problematyki do programów zajęć,
- zachęcanie do korzystania z propozycji edukacyjnych opracowanych zewnętrznie i udostępnionych w formie elektronicznej lub drukowanej,
- niezwłoczna i zdecydowana interwencja na wszystkie przejawy przemocy, w tym te z udziałem nowych technologii,
- kontynuowanie działań mających na celu indywidualny kontakt nauczyciela z rodzicem,
- opracowanie ankiet diagnozujących wymienione w programie problemy,
- zwołanie Rady Pedagogicznej poświęconej polityce bezpieczeństwa internetowego.

**PROGRAM ADAPTACYJNY „WSPARCIE NA STARCIE” DLA UCZNIÓW KLAS PIERWSZYCH
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GOLENIOWIE**

Dokument ten został opracowany na podstawie założeń programu adaptacyjnego dla dzieci rozpoczynających edukację szkolną przez Stowarzyszenie Pracownia Działań Twórczych z Poznania.

Cel programu

Wsparcie dzieci, rodziców i opiekunów oraz nauczycieli w okresie adaptacji szkolnej. Działania mają ułatwić dzieciom pokonanie progu środowiska szkolnego przy aktywnym włączeniu w proces adaptacji osób dorosłych- rodziców i przeszkolonych w zakresie realizacji programu nauczycieli szkoły poprzez:

- umożliwienie dziecku poznania nowego środowiska w atmosferze bezpieczeństwa, w towarzystwie najbliższych oraz kształtowanie ich poczucia przynależności do grupy szkolnej,
- przygotowanie rodziców do udzielenia dziecku wsparcia i pomocy w procesie przystosowania oraz zapoznanie ich z pracą szkoły, wymaganiami i przyszłymi nauczycielami dziecka,
- stworzenie okazji nauczycielom szkoły wcześniejszego poznania swoich wychowanków i ich rodziców, nawiązania z nimi kontaktów oraz uzyskania informacji zwrotnych od rodziców o ich oczekiwaniach i niepokojach.

Program obejmuje:

1. Szkolenie dla rodziców prowadzone przez psychologa oraz indywidualne konsultacje dla rodziców- spotkanie odbywa się po zakończeniu rekrutacji.
2. Spotkanie z dziećmi, które rozpoczną naukę w klasie pierwszej oraz ich rodzicami, podczas którego przyszli pierwszoklasiści i ich opiekunowie wezmą udział w warsztatach i zwiedzą szkołę – spotkania odbywają się w sierpniu.
3. Zajęcia integrująco-diagnostyczne dla dzieci prowadzone przez psychologa lub pedagoga na przełomie września i października, w których dzieci, rozpoczynające edukację, biorą udział razem z wychowawcą.

Załącznik: informacje na zebranie dla rodziców opracowane przez psychologa PPP.

Rola rodzica w procesie adaptacji

Warto, aby w tym okresie rodzice w stosunku do swojego dziecka:

- wykazywali postawę wspierającą i zdecydowaną,
- wspierali i wierzyli w swoje dziecko,
- nie ignorowali, nie lekceważyli i nie zaprzeczali uczuciom dziecka,
- nie porównywali z innymi dziećmi, nie ośmieszali,
- panowali nad własnymi lękami i niepokojami,
- budowali przyjazny obraz szkoły (szkoła jako atrakcyjne miejsce- dużo kolegów/koleżanek, fajne zajęcia, awans społeczny); nie wolno straszyć szkołą i nauczycielami,

- budowali realny obraz szkoły (warto poinformować dziecko, że w szkole są inne zwyczaje niż w domu, że jest to miejsce, gdzie dziecko będzie się uczyć, że są lekcje i przerwy itp.),
- wprowadzali dziecko w świat szkolny:
- pokazali dziecku szkołę, boisko, zapoznali z wychowawcą,
- włączyli dziecko do kompletowania wyprawki szkolnej,
- wspólnie urządzili miejsce do odrabiania lekcji,
- robili święto w pierwszy dzień pobytu dziecka w szkole,
- rozmawiali o szkole:
- odpowiadali na pytania dziecka, nie zbywali go,
- rozmawiali o rzeczach miłych i tych, które budzą obawy,
- opowiedzieli o swoich wspomnieniach ze szkoły, że wszyscy chodzili lub chodzą do szkoły,
- opowiedzieli o rytmie: 5 dniach w szkole, 2 dniach wolnych, wakacjach i feriach,
- pytali konkretnie - dziecko w tym wieku nie potrafi jeszcze ogólnie dzielić się tym, co przeżyło,
- ćwiczyli samodzielność dziecka, np. w ubieraniu, jedzeniu, komunikowaniu swoich potrzeb,
- dali dziecku ważny dla niego przedmiot, zdjęcie rodziców, prezent od mamy, taty - daje to ukojenie i zmniejsza napięcie podczas pobytu w szkole, gdzie nie są obecni rodzice.

**PROGRAM ADAPTACYJNY DLA UCZNIÓW KLAS CZWARTYCH
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W GOLENIOWIE**

Cele programu:

1. Ułatwienie uczniom procesu adaptacji do nowych bądź zmieniających się warunków szkolnych.
2. Obniżenie stresu związanego z rozpoczęciem nauki w klasie IV.
3. Zwiększenie samodzielności uczniów.
4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ucznia w szkole i klasie.
5. Wspieranie rodziców w nowej dla dziecka sytuacji szkolnej.
6. Włączenie rodziców do współpracy w realizację programu.

Działania wychowawcy w klasie III

1. Przekazanie teczki wychowawcy klasy oraz innych informacji związanych z funkcjonowaniem dydaktyczno-wychowawczym uczniów w szkole przyszłemu wychowawcy klasy czwartej.
2. Umożliwienie wszystkim dzieciom pisanie w zeszytach w jedną linię, w małej kratce, długopisem lub piórem – maj, czerwiec (z uwzględnieniem potrzeb uczniów posiadających opinię PPP).

Działania wychowawcy w klasie IV

1. Zgromadzenie informacji o uczniach od wychowawcy klasy III.
2. Zapoznanie uczniów i rodziców z przedmiotami w klasie czwartej oraz uczącymi nauczycielami.
3. „Wrzesień miesiącem bez negatywnych ocen”- przyzwyczajanie uczniów do innych zasad pracy, oceniania i oczekiwań poszczególnych nauczycieli.
4. Przedstawienie planu zajęć lekcyjnych z uwzględnieniem sal lekcyjnych. Zapoznanie uczniów z topografią szkoły, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozmieszczenie sal, w których odbywają się zajęcia dla danej klasy.
5. Zajęcia integrujące grupę prowadzone przez wychowawcę oraz inne zgodnie ze Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym.
6. Zapoznanie uczniów (przypomnienie) z zasadami bezpieczeństwa i regulaminami obowiązującymi w szkole.

Działania nauczycieli przedmiotu

1. Stosowanie tzw. „okresu ochronnego” dla uczniów klas IV (wrzesień miesiącem łagodniejszego oceniania).
2. Zapoznanie uczniów z wymaganiami edukacyjnymi.
3. W sytuacjach problemowych zawarcie kontraktu nauczyciel – uczeń.
4. Budowanie relacji wzajemnej życzliwości, poszanowania i zaufania.
5. Indywidualizacja procesu nauczania.
6. Poznanie i rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów.
7. Zaktywizowanie uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i konkursach.
8. Przestrzeganie higieny pracy na zajęciach lekcyjnych.

Działania angażujące rodziców w proces adaptacji

1. Spotkanie informacyjno- edukacyjne dla rodziców klas IV-ych na początku roku szkolnego – przedstawienie zespołu nauczycielskiego dla danej klasy, zapoznanie rodziców z ofertą szkoły.
2. Udział rodziców w spotkaniu ze specjalistą PPP w Goleniowie nt. „Jak pomóc dziecku uczyć się, żeby się nauczyć?”. Przedstawienie możliwości poszukiwania pomocy w razie wystąpienia trudności.
3. Zapoznanie rodziców z programem adaptacyjnym dla uczniów kl. IV.
4. Przedstawienie rodzicom regulaminu i zasad bezpieczeństwa obowiązujących w szkole.

Tryb postępowania w przypadkach interwencji wychowawczych:

1. W przypadku konieczności podjęcia działań, interweniuje nauczyciel przedmiotu lub nauczyciel pełniący dyżur. O zaistniałej sytuacji informuje pisemnie wychowawcę klasy.
2. Wychowawca klasy podejmuje odpowiednie działania: rozmawia z uczniem, informuje rodziców, pracuje wychowawczo z klasą i z uczniem.
3. W przypadku wystąpienia kolejnych trudności bądź ich nasilenia, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego.
4. W przypadkach interwencji, wymagających poinformowania policji, sądu, czy sytuacjach trudnych wychowawczo – nauczyciel, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.

PROCEDURY POMOCY DZIECKU KRZYWDZONEMU W SZKOLE

Szkoła udzielając pomocy dziecku doznającemu przemocy w rodzinie kieruje się następującymi zasadami:

5. Nadzór nad prowadzeniem przypadku dziecka krzywdzonego sprawuje dyrektor szkoły, udzielając wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w pomoc.
6. Koordynatorem pomocy dziecku krzywdzonemu może być pedagog szkolny. W sytuacji prowadzenia dużej liczby przypadków lub ich złożoności i wielu działań, dyrektor może zadanie koordynacji kolejnych spraw powierzyć innej osobie, przy czym nadal pozostają one w ogólnym rejestrze prowadzonym przez pedagoga.
7. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa u ucznia symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy oraz przekazać informację o zaobserwowanym zdarzeniu pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy, opisując w notatce wygląd, stan, dolegliwości oraz zachowanie dziecka, cytując jego wypowiedzi oraz podjęte działania.
8. W przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec dziecka osoba, wskazująca na występowanie przemocy, wszczyna procedurę „Niebieskich Kart”.
9. Podstawą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu jest podmiotowy kontakt (w tym niezmuszanie go do potwierdzenia naszych podejrzeń) oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa, najlepiej we współpracy z rodzicami lub, jeśli nie jest to możliwe – poprzez interwencję prawną oraz działania instytucjonalne.
10. W sytuacji poważnego zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, należy NATYCHMIAST przesłać zawiadomienie o sytuacji dziecka do sądu rejonowego do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich lub zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury rejonowej – faksem, a następnie listem poleconym. Jeśli zachodzi bezpośrednie zagrożenie życia dziecka i nie ma czasu na powiadomienie sądu, należy BEZZWŁOCZNIE skontaktować się z policją. Jeśli powrót do domu nie będzie dla dziecka bezpieczny, zostanie zawieszono do pogotowia opiekuńczego lub placówki interwencyjnej.
8. Podejmowane działania powinny opierać się na diagnozie dziecka i jego sytuacji, powinny być monitorowane i prowadzone do czasu uzyskania poprawy sytuacji dziecka. Działania szkoły nie kończą się z chwilą nawiązania współpracy z rodziną dziecka lub przekazania zawiadomienia odpowiednim służbom.

Zadania pracowników szkoły

DYREKTOR SZKOŁY, m.in.:

- 1) kieruje działalnością szkoły i reprezentuje ją na zewnątrz, a zatem podpisuje wszystkie pisma składane przez szkołę, w porozumieniu z pedagogiem szkolnym występuje oficjalnie do sądu rodzinnego i prokuratury, ośrodka pomocy społecznej z zawiadomieniem o zagrożeniu dziecka krzywdzeniem, zawiera porozumienia z innymi instytucjami i placówkami w sprawie współpracy interdyscyplinarnej, ma prawo złożyć zażalenie na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie podejrzenia przemocy wobec dziecka ze strony rodziców/opiekunów

- (w przypadku, jeśli reprezentując szkołę, podpisał zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa);
- 2) ma wpływ na rozpoznawanie zaniedbań wobec dzieci oraz zapobieganie im poprzez kontrolowanie wykonywania obowiązków przez rodziców w zakresie zgłoszenia dziecka do szkoły i zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne, współdziałanie z rodzicami/opiekunami w zakresie zapewnienia warunków umożliwiających przygotowanie się dziecka do zajęć;
 - 3) wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć w szkole, co pozwala mu wpływać na szkolne zasady i normy (np. traktowanie innych z szacunkiem, reagowanie na łamanie zasad);
 - 4) zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym, ułatwiając im np. możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec dziecka;
 - 5) ma wpływ na zabezpieczenie podstawowych potrzeb uczniów, będących w trudnej sytuacji bytowej poprzez to, iż ustala, w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, warunki korzystania ze stołówki szkolnej, w tym wysokość opłat za posiłek oraz może, jako upoważniony przez organ prowadzący szkołę, zwalniać rodziców lub ucznia z całości lub części opłat za posiłki, wnosi o świadczenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym – stypendium szkolne lub zasiłek szkolny;
 - 6) organizuje pomoc psychologiczno- pedagogiczną, przez co ma wpływ na sposób jej udzielania - na podstawie zaleceń Zespołu składającego się z nauczycieli i specjalistów szkolnych pracujących z dzieckiem, ustala dla ucznia formy, sposoby i okres udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej;
 - 7) ponosząc odpowiedzialność za właściwe prowadzenie i przechowywanie dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej, ma wgląd w dokumentację dziecka, także prowadzoną w ramach udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej;
 - 8) jako funkcjonariusz publiczny, w przypadku niedopełnienia obowiązków w zakresie, m.in. pomocy dziecku krzywdzonemu, ponosi odpowiedzialność karną (art. 231 K.k).

PEDAGOG SZKOLNY - w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka:

- 1) udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej lub sekretarza szkoły organizuje pomoc medyczną, wzywając karetkę pogotowia lub, jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyła faksem wnioski do sądu rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców/opiekunów;
- 2) zbiera informacje o dziecku w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, w szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem, jak często i od jak dawna dziecko jest krzywdzone, informacji o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec dziecka, relacjach jakie ma dziecko z osobą

rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy– np. uzależnieniu od alkoholu rodziców/opiekunów). Dane te pozyskuje od:

- innych pracowników szkoły,
 - samego dziecka,
 - rodziców/opiekunów dziecka.
- 3) przeprowadza we współpracy z wychowawcą oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc dziecku ocenę zagrożenia dziecka przemocą;
 - 4) zbiera materiały związane z sytuacją dziecka, opisy jego zachowań, wyglądu;
 - 5) zabezpiecza dowody, przy czym ocena ich wiarygodności nie należy do jego zadań;
 - 6) współpracuje z wychowawcą stale obserwującym dziecko, psychologiem;
 - 7) organizuje pomoc materialną uczniom zagrożonym zaniedbaniem, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej;
 - 8) współpracuje z dyrektorem w podejmowaniu interwencji:
 - informuje dyrektora szkoły o każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie, w szczególności, gdy współwystępują problemy zdrowotne i higieniczne,
 - może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskich Kart” poprzez wypełnienie jej formularza, który następnie przekazywany jest przewodniczącemu gminnego zespołu interdyscyplinarnego;
 - może uczestniczyć w pracach gminnego interdyscyplinarnego zespołu roboczego;
 - 9) koordynuje na terenie szkoły pracę z dzieckiem, monitoruje jego sytuację poprzez kontakt z wychowawcą, nauczycielami oraz pracownikami niepedagogicznymi – dbając jednocześnie o zapewnienie poufności i niewłączanie osób niezwiązanych z pracą nad konkretnym przypadkiem;
 - 10) współpracuje ze specjalistami – z poradni specjalistycznych, do których kierowane jest dziecko lub jego rodzice/opiekunowie, z zespołu interdyscyplinarnego;
 - 11) informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz dziecka, w tym, m.in. o kontakcie z zespołem interdyscyplinarnym oraz o podjętych przez niego decyzjach i zaleceniach działań dla rodzica/opiekuna;
 - 12) konsultuje prowadzone sprawy ze specjalistami (superwizorami, prawnikami) w poradniach specjalistycznych;
 - 13) prowadzi dokumentację dot. udzielanej pomocy psychologiczno- pedagogicznej (dziennik oraz dokumentację badań i czynności uzupełniających dot. każdego ucznia objętego taką pomocą).

WYCHOWAWCA - w sytuacji gdy podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone:

- 1) udziela bezpośredniego wsparcia dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc medyczną, wzywając karetkę pogotowia lub, jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyła faksem wniosek do sądu rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców;
- 2) kontaktuje się z pedagogiem, przekazując mu informacje o swoich obserwacjach;

- 3) swoje spostrzeżenia zapisuje i włącza do indywidualnej dokumentacji ucznia w teczce wychowawcy;
- 4) współpracuje z pedagogiem, ustalając plan pomocy dziecku;
- 5) systematycznie monitoruje sytuację dziecka, obserwując ewentualne zmiany jego zachowania, zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji ucznia;
- 6) udziela dziecku wsparcia na wszystkich etapach pomocy.

PIELĘGNIARKA SZKOLNA - w sytuacji, gdy podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone:

- 1) udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie oraz organizuje pomoc medyczną, wzywając karetkę pogotowia lub, jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyła faksem wniosek do sądu rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców/opiekunów;
- 2) jeśli zauważy na ciele dziecka siniaki, wybroczyny lub inne objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie zdrowia dziecka (w jego dokumentacji badań i czynności uzupełniających): rozmiar, rozmieszczenie, kolor, wielkość itp. Nie wpisuje swoich wniosków z badania dziecka. Tak sporządzony opis jest dowodem w sądzie. Oryginał dokumentacji dziecka jest udostępniany jedynie na wniosek sądu;
- 3) wpisuje w karcie także nazwisko osoby, która przyprowadziła dziecko, gdy zostało one zgłoszone z obrażeniami przez innego pracownika szkoły;
- 4) kontaktuje się z pedagogiem i wychowawcą dziecka, zgłaszając informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach;
- 5) może kontaktować się z rodzicami/opiekunami dziecka w przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych (m.in. wszawicy, próchnicy). Jeśli rodzice nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy sytuacji dziecka, sporządza notatkę służbową z opisem stanu dziecka i podjętych przez siebie działań oraz reakcji rodziców/opiekunów. Notatkę przekazuje pedagogowi szkolnemu i wychowawcy.

NAUCZYCIEL PRZEDMIOTU, NAUCZYCIEL ŚWIETLICY, LOGOPEDA, DORADCA ZAWODOWY, PRACOWNIK BIBLIOTEKI, OSOBY PROWADZĄCE ZAJĘCIA DODATKOWE, INSTRUKTORZY - w sytuacji, gdy podejrzewają, że dziecko jest krzywdzone:

- 1) kontaktują się z jego wychowawcą i pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy, udzielają bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele) – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizują pomoc medyczną, wzywając karetkę pogotowia lub, jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyłają faksem wniosek do sądu rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców/opiekunów. Zapisują wiernie stwierdzone fakty i podjęte działania w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego dyrektorowi szkoły;
- 2) biorą udział w monitorowaniu sytuacji dziecka oraz, jeśli istnieje taka potrzeba, w opracowaniu wspólnie z pedagogiem szkolnym i wychowawcą planu pomocy dziecku.

PRACOWNIK OCHRONY, INNA OSOBA Z OBSŁUGI LUB ADMINISTRACJI – w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka:

- 1) kontaktują się z jego wychowawcą i pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy, udzielają bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele) – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizują pomoc medyczną, wzywając karetkę pogotowia. Zapisują wiernie stwierdzone fakty i podjęte działania w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego dyrektorowi szkoły.

DZIAŁANIA SYSTEMOWE

W PRZYPADKU UCZNIĄ SPRAWIAJĄCEGO PROBLEMY WYCHOWAWCZE

Działania systemowe obejmujące ucznia i klasę, wdrażane w przypadku, gdy sprawia on problemy wychowawcze (jest agresywny, stosuje przemoc, z zachowaniami opozycyjno-buntowniczymi, z problemami emocjonalnymi, inne).

.....
Imię i nazwisko ucznia

Klasa

Działania na poziomie całej szkoły:

- zapoznanie uczniów i rodziców z systemem norm i zasad szkolnych oraz konsekwencjami za ich nieprzestrzeganie,
- szkolenia i grupy wsparcia dla nauczycieli,
- edukacja rodziców,
- **niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły, wychowawcy i pedagoga szkolnego o każdym nagłym zdarzeniu zagrażającym bezpieczeństwu uczniów,**
- **działania interwencyjne i psychoedukacyjne prowadzone przez wychowawców, pedagogów i psychologa szkolnego,**
- **stosowanie procedur w sytuacjach trudnych wychowawczo,**
- **oddziaływania wychowawcze (np. spotkania, warsztaty, zajęcia dodatkowe, imprezy klasowe i szkolne, konkursy, zawody),**
- **ściśła współpraca z rodzicami uczniów,**
- nadzór nad uczniami w czasie przerw,
- **atrakcyjne miejsca przerw.**

Działania na poziomie klasy:

- wspólnie ustalone zasady, mające na celu zapobieganiu przemocy (w tym także jasno określone sankcje),
- zajęcia profilaktyczne i psychoedukacyjne dla uczniów,
- działania integrujące zespół klasowy,
- regularne rozmowy z uczniami na temat problemów klasowych,
- spotkania: uczniowie– nauczyciele– rodzice,
- wspólne, pozytywne działania, zajęcia integracyjne, wzmacniające więzi między uczniami,
- nagradzanie dobrych zachowań uczniów.

Działania wobec ucznia:

- rozpoznanie przyczyn niepowodzeń i trudności w funkcjonowaniu ucznia,
- wspólnie ustalone zasady, mające na celu zapobieganie przemocy (w tym także jasno określone sankcje),

- w przypadku stwierdzenia aktów agresji na terenie szkoły, w zależności od skali zjawiska, podejmowanie natychmiastowych działań w celu zlikwidowania negatywnego zjawiska (rozmowa wychowawcy, pedagoga z uczniem, rodzicami, powiadomienie Zespołu ds. Nietletnich KPP w Goleniowie, Sądu Rodzinnego) – zgodnie z „Procedurami postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo oraz związanych z zagrożeniem dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją”,
- zapewnienie uczniowi wsparcia pedagoga i psychologa,
- rekomendowanie rodzicom/opiekunom konsultacji u lekarza specjalisty,
- rekomendowanie rodzicom/opiekunom badań diagnostycznych w PPP,
- określenie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań ucznia – zaangażowanie w działania na rzecz klasy, szkoły, włączenie ucznia do pracy na rzecz wolontariatu,
- **wzwanie pielęgniarki szkolnej lub udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie Pogotowia Ratunkowego (jeśli uczeń doznał obrażeń),**
- **zabranie ucznia z lekcji przez innego nauczyciela szkoły i zaprowadzenie go do gabinetu pedagoga lub psychologa szkolnego - w przypadku braku takiej możliwości, zapewnienie bezpieczeństwa pozostałym uczniom poprzez wyprowadzenie ich z klasy, np. do świetlicy szkolnej lub czytelní.**

Działania wychowawcy klasy w stosunku do ucznia.

Diagnoza problemu.....
.....

Planowane działania:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Przeprowadzone działania:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Ewaluacja podjętych działań:

.....
.....
.....

Działania wychowawcy klasy w stosunku do zespołu klasowego.

Diagnoza problemu:

.....
.....

Planowane działania:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Przeprowadzone działania:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Ewaluacja podjętych działań:

.....
.....
.....
.....

Działania nauczycieli uczących w klasie

(indywidualizowane podejście do ucznia, stosownie do zdiagnozowanego problemu.)

J. polski:

.....
.....

Matematyka:

.....
.....

Pozostałe przedmioty:

.....
.....

Działania pedagoga w stosunku do ucznia

Planowane działania:

.....
.....
.....
.....
.....

Przeprowadzone działania:

.....
.....
.....

.....
.....

Ewaluacja podjętych działań:

.....
.....
.....
.....
.....

Działania pedagoga w stosunku do zespołu klasowego

Planowane działania:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Przeprowadzone działania:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Ewaluacja podjętych działań:

.....
.....
.....

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU RYZYKA ZACHOWAŃ SAMOBÓJCZYCH, PRÓB SAMOBÓJCZYCH LUB SAMOBÓJSTWA UCZNIA

Każdy pracownik Szkoły Podstawowej nr 2 w Goleniowie ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

1. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:
 - mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
 - mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
 - pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów,
 - unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
 - zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
 - przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
 - przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
 - zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
 - podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
 - fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.
2. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca/nauczyciel/pedagog/psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:
 - jednoznacznie ustalają, które z ww. przesłanek występują u danego ucznia,
 - przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia,
 - przekazują informację o zagrożeniu rodzicom/opiekunom i dyrektorowi szkoły,
 - proponują pomoc psychoterapeutyczną, psychiatryczną,
 - informują kuratora sądowego, asystenta rodziny (jeśli rodzina objęta jest nadzorem).

Postępowanie w przypadku informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

1. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca/nauczyciel/pedagog/psycholog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:
 - nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,
 - informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców/opiekunów prawnych,
 - przekazują dziecko pod opiekę rodziców/prawnych opiekunów lub, jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia, odpowiednim instytucjom (np. policji),

- proponują rodzinie dziecka pomoc psychoterapeutyczną, psychiatryczną.

Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą

1. Po uzyskaniu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą, dyrektor szkoły/wychowawca/ pedagog/ psycholog szkolny podejmują następujące działania:
 - jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodzica/opiekuna prawnego oraz służby medyczne,
 - dyrektor szkoły, pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji, zapewniają uczniowi opiekę, udzielają wsparcia,
 - dyrektor szkoły/pedagog/psycholog szkolny/wychowawca przekazują rodzicom/opiekunom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej, psychiatrycznej,
 - jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic/opiekun poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły /pedagog/ psycholog szkolny jak najszybciej, osobiście lub, w przypadku braku takiej możliwości, telefonicznie, przekazuje rodzicom/opiekunom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej, psychiatrycznej,
 - o próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną w celu podjęcia wspólnych działań przez wszystkich nauczycieli oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły.
 - w przypadku śmierci ucznia, w wyniku samobójstwa, na terenie szkoły jej dyrektor informuje policję, organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji,
 - pedagog/psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły, zwłaszcza uczniom z danej klasy (rozmowy grupowe, indywidualne).

**PROCEDURY PRZYJĘCIA UCZNIĄ, W CZASIE TRWANIA ROKU SZKOLNEGO,
DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W GOLENIOWIE**

1. Rodzic, opiekun prawny dokonuje zapisu dziecka w sekretariacie szkoły, zgodnie z wymogami.
2. Sekretarz szkoły powiadamia pedagoga szkolnego o przyjęciu nowego ucznia:
 - w przypadku nieobecności pedagoga, powiadamia wychowawcę klasy,
 - w przypadku nieobecności wychowawcy, zaprowadza ucznia do właściwej klasy.
3. Sekretarz szkoły przekazuje kserokopię karty zgłoszenia wychowawcy klasy.
4. Pedagog zaprowadza ucznia do właściwej klasy i przedstawia nauczycielowi i uczniom.
5. Wychowawca organizuje spotkanie z rodzicem, opiekunem prawnym i pozyskuje niezbędne informacje do właściwego funkcjonowania ucznia w szkole.
6. Wychowawca na najbliższej lekcji wychowawczej organizuje zajęcia integrujące nowego ucznia z zespołem klasowym.

PROCEDURA DOTYCZĄCA OPIEKI I ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA UCZNIOM KLAS I

1. Wychowawca/nauczyciel religii lub języka angielskiego, który ma zajęcia na ostatniej lekcji danej klasy, odprowadza dzieci do szatni, zapisuje imiona i nazwiska tych uczniów, po których nikt nie przyszedł i następnie zaprowadza ich do świetlicy, przekazując kartkę pełniącym tam dyżur.
2. Wychowawcy klas I proszeni są o przekazanie rodzicom i uczniom (wielokrotnie), żeby dzieci pozostawione w świetlicy czekały tam tak długo, aż się po nie zgłosi ktoś z rodziny. Odbierający zgłasza to osobiście wychowawcy w świetlicy, mówiąc kim jest dla dziecka. Nie wolno dzieciom samym wychodzić bez pozwolenia. Rodziców/opiekunów prosi się o punktualne odbieranie dzieci.
3. Wychowawcy świetlicy odnotowują, kto odbiera dziecko z I klasy, które nie jest na stałe zapisane, ale oczekuje na rodzica/opiekuna (imię i nazwisko oraz kim jest dla dziecka).

PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM W SZKOLE

Opracowano na podstawie publikacji „One są wśród nas” zamieszczonych na stronie internetowej Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania.

W sytuacji, gdy w szkole jest uczeń przewlekle chory, dyrektor lub wychowawca powinien:

- a) pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu. Pozyskane informacje powinny przede wszystkim zawierać dane na temat:
 - przypominania lub pomocy w przyjmowaniu leków,
 - wykonywania pomiarów poziomu cukru, regularnym przyjmowaniu posiłków, sposobie reagowania itp.,
 - określenia formy stałej współpracy z rodzicami (opiekunami) dziecka.
- b) wspólnie z nauczycielami i specjalistami zatrudnionymi w szkole dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także objąć go różnymi formami pomocy psychologiczno- pedagogicznej zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii lub orzeczeniu PPP,
- c) w przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informują o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.

Informator o chorobach przewlekłych i postępowaniu w nagłych przypadkach:

Dziecko z astmą

Astma oskrzelowa jest najczęstszą przewlekłą chorobą układu oddechowego u dzieci. Istotą astmy jest przewlekły proces zapalny toczący się w drogach oddechowych, który prowadzi do zwiększonej skłonności do reagowania skurczem na różne bodźce i pojawienia się objawów choroby.

Objawy

Jednym z podstawowych objawów jest duszność jako subiektywne uczucie braku powietrza spowodowane trudnościami w jego swobodnym przechodzeniu przez zwężone drogi oddechowe. Gdy duszność jest bardzo nasiloną, możemy zauważyć, że usta dziecka, a także inne części ciała są zasinione. Konsekwencją zwężenia oskrzeli jest pojawienie się świszczącego oddechu. Częstym objawem astmy oskrzelowej jest kaszel. Najczęściej jest to kaszel suchy, napadowy, bardzo męczący. Zaostrzenie astmy może być wywołane przez: kontakt z alergenami, na które uczulone jest dziecko, kontakt z substancjami drażniącymi drogi oddechowe, wysiłek fizyczny, zimne powietrze, dym tytoniowy, infekcje. W przypadku wystąpienia duszności należy podać dziecku wziewnie lek rozkurczający oskrzela zgodnie z zaleceniem lekarza. W przypadku objawów ciężkiej duszności należy podać jednocześnie 2 dawki leku w aerozolu w odstępie 10-20 sekund. Po wykonaniu pierwszej inhalacji należy powiadomić rodziców dziecka o wystąpieniu zaostrzenia.

W przypadku duszności o dużym nasileniu, powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru

osoby dorosłej. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

Nakazy

1. Częste wietrzenie sal lekcyjnych.
2. Dziecko, które ma objawy po wysiłku, powinno przed lekcją wychowania fizycznego przyjąć dodatkowy lek.
3. Ćwiczenia fizyczne należy zaczynać od rozgrzewki.
4. W przypadku wystąpienia u dziecka objawów duszności należy przerwać wykonywanie wysiłku i pozwolić dziecku zażyć środek rozkurczowy.

Zakazy

1. Chorzy uczniowie nie powinni uczestniczyć w pracach porządkowych.
2. W okresie pylenia roślin dzieci z pyłkowicą nie mogą ćwiczyć na wolnym powietrzu oraz nie powinny uczestniczyć w planowanych wycieczkach poza miasto.
3. Astma oskrzelowa wyklucza biegi na długich dystansach, wymagających długotrwałego wysiłku fizycznego.
4. W klasach, gdzie odbywają się lekcje, nie powinno być zwierząt futerkowych.

Ograniczenia

1. Uczeń z astmą może okresowo wymagać ograniczenia aktywności fizycznej i dostosowania ćwiczeń do stanu zdrowia.
2. Dziecko uczulone na pokarmy powinno mieć adnotacje od rodziców, co może jeść w sytuacjach, które mogą wywołać pojawienie się objawów uczulenia.

Obszary dozwolone i wskazane dla dziecka

1. Dzieci chore na astmę powinny uczestniczyć w zajęciach wychowania fizycznego. Wysportowane dziecko lepiej znosi okresy zaostrzeń choroby.
2. Uczeń z astmą nie powinien być trwale eliminowany z zajęć wychowania fizycznego.
3. Dzieci z astmą mogą uprawiać biegi krótkie, a także gry zespołowe.
4. Dzieci z astmą mogą uprawiać gimnastykę i pływanie.
5. Dzieci z astmą mogą uprawiać większość sportów zimowych.

Bardzo ważny jest dobry kontakt szkoły z rodzicami/opiekunami dziecka, po to, aby wspólnie zapewnić mu bezpieczne warunki nauki i pobytu w szkole. Pozwoli to zmniejszyć nadopiekuńczość rodziców, a dziecku rozwijać samodzielność i zaufanie do własnych możliwości i umiejętności.

Tylko współdziałanie szkoły z rodzicami i lekarzem prowadzącym pomoże prawidłowo funkcjonować dziecku z astmą oskrzelową w środowisku, gdzie spędza wiele godzin w ciągu dnia.

Dziecko z cukrzycą

Cukrzyca to grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi - większy od 250mg%). Obecnie w Polsce wśród dzieci i młodzieży dominuje cukrzyca typu 1 – ten typ ma podłoże genetyczne i autoimmunologiczne. Cukrzyca nie jest chorobą zakaźną, nie można się nią zarazić przez kontakt z osobą chorą. Najczęstsze objawy to wzmożone pragnienie, częste oddawanie moczu oraz chudnięcie.

W chwili obecnej, w warunkach pozaszpitalnych, jedynym skutecznym sposobem podawania insuliny jest wstrzykiwanie jej do podskórnej tkanki tłuszczowej (za pomocą pena, pompy).

Cukrzyca nie jest chorobą, która powinna ograniczać jakiegokolwiek funkcjonowanie ucznia, tylko wymaga właściwej samokontroli i obserwacji. Ćwiczenia fizyczne, sport i rekreacja połączone z ruchem są korzystne dla dzieci chorych na cukrzycę. Wspierają prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny, pomagają rozwijać samodyscyplinę, gratyfikują, dają przyjemność i satysfakcję. Najważniejszym problemem przy wykonywaniu wysiłku fizycznego u dzieci z cukrzycą jest ryzyko związane z wystąpieniem hipoglikemii (niedocukrzenia, stężenie glukozy we krwi mniejsze niż 60 mg%). Do działań w ramach samokontroli należą: badanie krwi i moczu, zapisywanie wyników badań, prawidłowa interpretacja wyników badań, prawidłowe komponowanie posiłków, prawidłowe i bezpieczne wykonywanie wysiłku fizycznego, obserwacja objawów jakie pojawiają się przy hipoglikemii i hiperglikemii.

Objawy hipoglikemii - niedocukrzenia:

1. Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie.
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.
7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.
10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.
14. Drgawki.

Postępowanie przy hipoglikemii lekkiej – dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia, wtedy należy:

- a) sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie,
- b) podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód).

Nie wolno

Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego.

Należy

1. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.
2. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

Postępowanie przy hipoglikemii średnio - ciężkiej - dziecko ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje bezwzględnej pomocy osoby drugiej, wtedy należy:

- a) oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie,
- b) jeżeli dziecko może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 kostek cukru rozpuszczonych w 1 szklanki wody, coli, soku),
- c) jeżeli dziecko nie może połykać, postępujemy tak jak w przypadku glikemii ciężkiej.

Postępowanie przy hipoglikemii ciężkiej – dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki. Dziecku, które jest nieprzytomne **NIE WOLNO** podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!!

1. Układamy dziecko na boku.
2. Wstrzykujemy domięśniowo glukagon, jest to zastrzyk ratujący życie.
3. Wzywamy pogotowie ratunkowe.
4. Kontaktujemy się z rodzicami dziecka.
5. Dopiero gdy dziecko odzyska przytomność (po podaniu glukagonu powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach) i jeżeli dziecko będzie w dobrym kontakcie, można mu podać węglowodany doustnie (sok, cola, tabl. glukozy).

U dzieci leczonych pompą należy:

- a) zatrzymać pompę,
- b) potwierdzić hipoglikemię,
- c) jeżeli dziecko jest przytomne, podać węglowodany proste,
- d) odczekać 10-15 minut i zbadać ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy, podać ponownie cukry proste,
- e) jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włączyć pompę i podać kanapkę lub inne węglowodany złożone,
- f) jeżeli dziecko jest nieprzytomne lub ma drgawki, położyć je w pozycji bezpiecznej, podać domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwać karetkę pogotowia.

Po epizodzie hipoglikemii nie zostawiać dziecka samego! Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią!

Objawy hiperglikemii

1. Wzmoczone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

Jeżeli do ww. objawów dołączają:

- ból głowy, ból brzucha,
- nudności i wymioty,
- ciężki oddech,

może to świadczyć o rozwoju kwasicy cukrzycowej.

Należy wtedy bezzwłocznie:

- a) zbadać poziom glukozy,
- b) skontaktować się z rodzicami lub wezwać pogotowie.

Postępowanie przy hiperglikemii

1. Podajemy (pielęgniarka, nauczyciel) insulinę (tzw. dawka korekcyjna).
2. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna).
3. Samokontrola (badanie moczu na obecność cukromoczu i ketonurii, po około 1 godz. Należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii).
4. W razie stwierdzenia hiperglikemii, dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Niezbędnik szkolny, czyli co uczeń z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w szkole:

1. Pen – „wstrzykiwacz” z insuliną,
2. Pompę insulinową, jeżeli jest leczone przy pomocy pompy,
3. Nakłuwacz z zestawem igieł,
4. Glukometr z zestawem pasków oraz gazików,
5. Plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski,
6. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki, np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć WF- u w danym dniu,
7. Dodatkowe produkty – soczek owocowy, tabletki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii,
8. Telefon do rodziców,
9. Informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę,
10. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

Szkolny kodeks praw dziecka z cukrzycą – każdemu dziecku z cukrzycą typu 1 należy zapewnić w szkole:

- a) możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania lekcji,
- b) możliwość podania insuliny,
- c) możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobistą pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję,
- d) właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z pielęgniarką szkolną i rodzicami dziecka,
- e) możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji,
- f) możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych,
- g) możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych, np. wycieczkach turystycznych, zielonych szkołach.

Dziecko z padaczką

Padaczką określamy skłonność do występowania nawracających, nieprovokowanych napadów. Napadem padaczkowym potocznie nazywamy napadowo występujące zaburzenia

w funkcjonowaniu mózgu objawiające się widocznymi zaburzeniami, zwykle ruchowymi. Niekiedy jedynym widocznym objawem napadu są kilkusekundowe zaburzenia świadomości. Napady padaczkowe dzieli się na napady pierwotnie uogólnione oraz napady częściowe (zlokalizowane).

Napady pierwotnie uogólnione

1. Napady nieświadomości, najczęściej kilkusekundowa utrata kontaktu z otoczeniem.
2. Atypowym napadom nieświadomości mogą towarzyszyć mruganie lub gwałtowne ruchy o niewielkim zakresie w obrębie ust.
3. Napady atoniczne – napad spowodowany nagłym i krótkotrwałym obniżeniem napięcia mięśniowego w określonych grupach mięśni.
4. Napady toniczne – występujące głównie u małych dzieci, zazwyczaj podczas zasypiania lub budzenia się; charakteryzują się nagłym, symetrycznym wzrostem napięcia mięśni w obrębie kończyn i tułowia.
5. Napady toniczno- kloniczne – w fazie tonicznej dochodzi do nagłej utraty przytomności, skurczu mięśni, zatrzymania oddechu; faza kloniczna charakteryzuje się rytmicznymi, gwałtownymi skurczami mięśni kończyn i tułowia, następnie przechodzi w kilkuminutową śpiączkę.
6. Napady kloniczne – napady głównie u niemowląt i małych dzieci, częściej w przebiegu z gorączką, cechują je symetryczne skurcze mięśni kończyn występujące seriami.
7. Napady miokloniczne - charakteryzują się gwałtownymi synchronicznymi skurczami mięśni szyi, obręczy barkowej, ramion i ud przy względnie zachowanej świadomości chorego.

Napady częściowe

1. Napady częściowe z objawami prostymi –świadomość w czasie napadów jest na ogół zachowana, zwykle napady dotyczą określonej okolicy np. ręki lub ust.
2. Napady częściowe z objawami złożonymi – niektórym napadom mogą towarzyszyć zaburzenia świadomości o charakterze omamów i złudzeń; pacjent ma wrażenie, że już znajdował się w danej sytuacji życiowej lub przeciwnie, że nie zna sytuacji i przedmiotów, z którymi w rzeczywistości się już stykał, do tego typu napadów zaliczane są także napady psychoruchowe z towarzyszącymi im różnymi automatyzmami (cmokanie), u dzieci mogą niekiedy występować napady nietypowe, manifestujące się klinicznie bólami brzucha, głowy, omdleniami, napadami lęku itp.
3. Napady częściowe wtórnie uogólnione – rozpoczynają się zwykle od napadowych mioklonicznych lub klonicznych skurczów ograniczonych do określonych grup mięśni, aby następnie rozprzestrzenić się i doprowadzić do wtórnie uogólnionego napadu toniczno-klonicznego (tzw. napadu dużego).

Zespoły padaczkowe wieku dziecięcego - zespół Westa, zespół Lennoxa-Gastauta, dziecięca padaczka nieświadomości (piknolepsja), padaczka Rolanda, młodzieńcza padaczka nieświadomości, zespół Janza, padaczka odruchowa, omdlenia odruchowe, napady rzekomopadaczkowe.

Leczenie padaczki jest procesem przewlekłym, wymaga systematycznego, codziennego podawania leków. Nagłe przerwanie leczenia, pominięcie którejś dawki, może zakończyć się

napadem lub stanem padaczkowym. Z tego powodu tak ważne jest, aby pacjent mógł systematycznie przyjmować leki. W trakcie włączania leczenia lub jego modyfikacji dziecko może wykazywać objawy senności, rozdrażnienia, zawrotów głowy.

W razie wystąpienia napadu należy:

- a) przede wszystkim zachować spokój,
- b) ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej na boku,
- c) zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę,
- d) asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

Nie wolno:

- a) podnosić pacjenta,
- b) krępować jego ruchów,
- c) wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust.

Pomoc lekarska jest potrzebna, jeżeli był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długotrwała gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Dzieciom chorym na padaczkę trudniej jest wykorzystać w pełni swoje możliwości edukacyjne z przyczyn medycznych i społecznych. Narażone są na wyższy poziom stresu wynikający z obawy przed napadem i komentarzami, stąd też częściej występują u nich cechy zespołu nadpobudliwości psychoruchowej, trudności w czytaniu i pisaniu oraz inne trudności szkolne. W razie narastających problemów szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły.

Dziecko z hemofilią

Hemofilia jest wrodzoną skazą krwotoczną związaną z niedoborem czynnika VIII lub IX krzepnięcia krwi. W zależności od tego rozróżniamy hemofilię A lub B.

Ciężka postać hemofilii – występują krwawienia do mięśni i stawów, duże podskórne wylewy, krwawienia z nosa. Krwawienia wewnętrzne są bolesne. Początkowym objawem może być uczucie rozpierania w stawie, drętwienia, mrowienia. Najlepiej, jeżeli wówczas zostanie podany koncentrat czynnika krzepnięcia krwi. Jeżeli leczenie zostanie odroczone powiększa się objętość stawu, pojawia się silna bolesność oraz przykurcz w stawie.

Umiarkowana i łagodna postać choroby – krwawienia są mniej częste, nie powodują zwykle trwałych zmian w stawach, najczęściej wyraźny uraz poprzedza krwawienie. Choroba nie ma wpływu na funkcjonowanie społeczne ani nie oddziałuje negatywnie na rozwój intelektualny. Funkcjonowanie emocjonalne może nie być zaburzone. Jednak, zwłaszcza w ciężkiej postaci choroby, dziecko może czuć się gorsze, ponieważ nie może robić tego wszystkiego, co dziecko zdrowe np. grać w piłkę nożną. Wie, że może to spowodować

krwawienie do stawu lub mięśni i związany z tym ból, konieczność leczenia dożylnego, czasami hospitalizacji.

Nakazy, zakazy, ograniczenia dot. hemofilii:

- a) dziecko nie powinno być narażone na urazy spowodowane np. śliską podłogą, przepychającym się tłumem dzieci,
- b) w szkole musi mieć do chodzenia wygodne obuwie usztywniające staw skokowy, na nie śliskiej podeszwie,
- c) jeżeli dziecko jest sprawne ruchowo może biegać i skakać,
- d) inne dzieci muszą wiedzieć, że nie można chorego kolegi bić, popychać, podstawiać mu nogi,
- e) udział w lekcjach WF- u musi być ograniczony – bezpieczna jest gimnastyka, pływanie i gra w ping-ponga,
- f) dziecko może bez ograniczeń rysować, lepić z gliny, malować,
- g) należy rozwijać te sfery aktywności intelektualnej i ruchowej dziecka, w których się ono wyróżnia,
- h) dziecku choremu na hemofilię nie wolno podawać żadnych leków domięśniowo, ani stosować preparatów kwasu acetylosalicylowego.

Należy zwracać uwagę w szkole na:

- a) nagłe dolegliwości bólowe ze strony kończyn dolnych lub górnych, utykanie,
- b) bóle brzucha lub głowy, wymioty,
- c) krwawienie z jamy ustnej lub nosa, zblednięcie.

Dziecko chore na hemofilię nie wymaga specjalnego traktowania przez nauczyciela w klasie. Powinno brać udział w wycieczkach szkolnych, wyjazdach do teatru czy kina. Przed wyjazdem wskazane jest profilaktyczne podanie czynnika krzepnięcia krwi u dziecka z ciężką postacią choroby.

Pierwsza pomoc:

- a) w przypadku urazu/bólu należy oziębic dotkniętą część ciała przez przyłożenie lodu, zimnego okładu żelowego lub chustki zmoczonej w zimnej wodzie,
- b) posadzić/położyć dziecko w pozycji dla niego wygodnej,
- c) najczęściej należy podać dziecku czynnik krzepnięcia krwi (pielęgniarka, pogotowie)
- d) jeżeli dziecko wymiotuje, ma bóle głowy, zaburzenia świadomości lub drgawki powinno się je położyć na boku i wezwać pogotowie, zawiadomić rodziców,
- e) jeżeli dziecko uskarża się na ból kończyny górnej lub dolnej, nie powinno nią poruszać, wskazane jest jej unieruchomienie.

Dziecko przewlekle chore

Choroba przewlekła to proces patologiczny trwający ponad 4 tygodnie, cechujący się brakiem nasilonych objawów chorobowych. Długotrwała choroba i częste hospitalizacje mogą okresowo uniemożliwiać choremu dziecku przebywanie w grupie rówieśników, a także zaspokajanie wielu ważnych potrzeb psychicznych, fizycznych i społecznych.

Przeciwdziałanie niekorzystnym skutkom choroby przewlekłej, polega między innymi na udzielaniu dziecku i jego rodzinie pomocy w budowaniu nowej koncepcji życia z chorobą i pomimo choroby. Odbudowa poczucia bezpieczeństwa jest jednym z najważniejszych zadań

osób pomagających choremu dziecku i jego rodzinie. Dziecko może czuć się mniej bezradne i zagubione, gdy ma okazję do odnoszenia sukcesów i poradzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Zatem dostrzeganie i eksponowanie osiągnięć dziecka, chwalenie go za nie i nagradzanie jest jednym z kierunków pomagania mu w pokonywaniu poczucia bezradności.

Drugi ważny kierunek to uczenie dziecka nowych umiejętności - zarówno tych przydatnych w pokonywaniu trudności związanych z chorowaniem, jak i tych otwierających mu nowe, wolne od ograniczeń pola aktywności, poszerzających jego „obszar wolności”.

Szkoła pełni w życiu chorego dziecka szczególną rolę. Jest to miejsce, w którym może się ono uczyć i bawić, rozwijać swoje zdolności i umiejętności, przeżywać radość i dumę ze swojej aktywności, a także budować dobre relacje z innymi dziećmi. Obecność przyjaznych nauczycieli i rówieśników jest bardzo ważna dla prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego chorego dziecka. Niezwykle istotne jest przekazanie nauczycielom informacji o płycie choroby dziecka na funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne ucznia. Niektóre leki mogą działać pobudzająco, a inne usypiająco. Może to mieć wpływ na zachowanie się dziecka lub możliwość efektywnego uczenia się. Dzięki informacjom od rodziców i lekarzy, nauczyciel może poznać chorobę dziecka w takim zakresie, aby w razie potrzeby, w odpowiednim czasie, udzielić mu niezbędnej pomocy i wsparcia oraz zapewnić bezpieczne warunki na terenie szkoły. Także dostosować sposoby komunikowania się oraz sposoby i formy nauczania do potrzeb i aktualnych możliwości chorego dziecka. Wzajemne kontakty pomiędzy szkołą a rodzicami powinny być stałe i systematyczne, oparte na zaufaniu, spokojnej, wzajemnej wymianie informacji oraz współpracy i zrozumieniu.

Główne sposoby pomocy przewlekle choremu dziecku możliwe do zrealizowania na terenie szkoły:

- a) zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego,
- b) pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności,
- c) budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych,
- d) przygotowanie uczniów zdrowych na spotkanie chorego kolegi,
- e) traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka klasy,
- f) uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego,
- g) uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów,
- h) motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi,
- i) rozwijanie zainteresowań, samodzielności dziecka,
- j) dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów,
- k) motywowanie do aktywności.

PROCEDURA PRZECIWDZIAŁANIA CHOROBYM ZAKAŹNYM I PASOŻYTNICZYM

Cel procedury

Celem niniejszej procedury jest unormowanie wszystkich spraw związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych i pasożytniczych na terenie placówki oraz zawiadaniem rodziców dzieci, u których wykryto lub podejrzewa się chorobę.

Zakres procedury

Procedura niniejsza dotyczy wszystkich pracowników szkoły.

Odpowiedzialność

Wszyscy pracownicy placówki są odpowiedzialni za to, by zawiadomić odpowiednią osobę o wykryciu lub podejrzeniu choroby zakaźnej lub pasożytniczej u uczniów, takiej jak np. wszawica, owsica, świerzb i inne.

Sposób postępowania

1. Po zauważeniu lub podejrzeniu choroby zakaźnej lub pasożytniczej u któregośkolwiek z uczniów, każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do natychmiastowego powiadomienia pielęgniarki szkolnej, a w przypadku jej nieobecności dyrektora. Powiadomienie powinno mieć charakter poufny.
2. Po otrzymaniu informacji od pracownika szkoły pielęgniarka szkolna jest zobowiązana do powiadomienia rodziców ucznia, u którego wykryto lub podejrzewa się chorobę o zaistniałym fakcie oraz wyznaczenia terminu, do którego rodzice muszą podjąć działania mające na celu wyleczenie dziecka i usunięcia wszelkich następstw choroby (np. jaja pasożytów).
3. Po upływie wyznaczonego terminu rodzic ucznia jest zobowiązany zgłosić się z dzieckiem do gabinetu pielęgniarki w celu sprawdzenia ustania objawów choroby (np. na podstawie wywiadu).
4. Jeżeli rodzice ucznia nie zareagują na dwukrotne wezwanie o konieczności zadbania o stan zdrowia dziecka, pielęgniarka szkolna jest zobowiązana do powiadomienia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten zawiadamia sąd.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA POWYPADKOWEGO W SZKOLE

Rozporządzenie MEN z dn. 31 grudnia 2002 r. W sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. Z 2003 r., Nr 6, poz. 69 z póź. zm.)

Tryb postępowania w przypadku konieczności udzielenia uczniom pierwszej pomocy

POMOC PRZEDLEKARSKA

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom pielęgniarka szkolna.
2. Pod nieobecność pielęgniarki szkolnej pomocy uczniom udziela wychowawca, nauczyciel prowadzący zajęcia lub inny pracownik szkoły.
3. Osoba udzielająca pomocy powinna w pierwszej kolejności: ocenić stan zdrowia poszkodowanego dziecka, wezwać pomoc lub wyspecjalizowaną służbę medyczną, jeśli zaistnieje taka potrzeba, zabezpieczyć poszkodowanego przed możliwością dodatkowego urazu lub uszkodzenia, pamiętając o ewakuowaniu go z miejsca wypadku tylko w wyjątkowych sytuacjach, gdy istnieje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia poszkodowanego – i przystąpić do akcji ratowniczej.
4. Nauczyciel rozpoczynający lub prowadzący zajęcia w chwili wypadku, nie rozpoczyna ich lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia, może stwarzać zagrożenia bezpieczeństwa dla uczniów.
5. Jeśli nauczyciel udzielający pomocy prowadził lekcje z innymi uczniami, jest zobowiązany do ustalenia dla nich opiekuna – pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.
6. O wypadku należy niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
7. Dyrektor Szkoły lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia o wypadku i stanie zdrowia ucznia:
 - jego rodziców/prawnych opiekunów,
 - organ prowadzący szkołę,
 - pracownika służby BHP.
8. Poszkodowanemu należy zapewnić komfort psychiczny, mieć z nim ciągły kontakt słowny, być przy nim, aż opiekę przejmie fachowa służba medyczna, jeśli taka zostanie wezwana – lub do momentu odebrania ucznia ze szkoły przez rodziców/prawnych opiekunów.
9. Po przybyciu do szkoły rodzice/prawni opiekunowie lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.
10. Jeśli rodzic nie może przybyć do szkoły, a konieczne jest przewiezienie poszkodowanego karetką do punktu medycznego (pogotowie, szpital), uczniowi towarzyszy wyznaczony pracownik szkoły.
11. Każde zdarzenie powiadamiający powinien udokumentować wpisem do książki wypadków z podaniem daty i godziny powiadomienia o wypadku rodziców / opiekunów ucznia.

12. W przypadku lekkich obrażeń (zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy, nauczyciel/ wychowawca/ pedagog/ pielęgniarka szkolna/ dyrektor powiadamia rodziców/ opiekunów o zdarzeniu oraz ustala z nimi godzinę odbioru dziecka ze szkoły i postępuje wg pkt. 11 Procedury.

Tryb postępowania w przypadku zgłaszania i ustalania okoliczności wypadków zaistniałych na terenie szkoły

1. Pracownik szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku lub był świadkiem wypadku na terenie szkoły, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udzielając mu pierwszej pomocy przedlekarskiej.
2. Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły niezwłocznie zawiadamia o zaistniałym wypadku pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, Społecznego Inspektora Pracy oraz organ prowadzący szkołę.
3. Jeśli zaistniał wypadek ze skutkiem śmiertelnym, a także, gdy był to wypadek ciężki lub zbiorowy, Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie Prokuratora, Kuratora Oświaty oraz organ prowadzący szkołę.
4. Jeśli do wypadku doszło w wyniku zatrucia, Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie Powiatowy Inspektorat Sanitarny.
5. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu wypadku przez zespół powypadkowy.
6. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, wycieczki bądź imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie decyzje podejmuje kierownik lub opiekun grupy wg Procedury.
7. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
8. W skład Zespołu powypadkowego wchodzi:
 - pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy - jako przewodniczący,
 - społeczny inspektor pracy,
 - pielęgniarka szkolna,
 - jeżeli z ważnych przyczyn w pracach Zespołu nie mogą uczestniczyć w/w osoby, w skład zespołu wchodzi Dyrektor szkoły oraz inny upoważniony pracownik szkoły.
9. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową:
 - opis zdarzenia (data, miejsce, okoliczności),
 - szkic lub fotografie miejsca wypadku (w razie potrzeby i w zależności od okoliczności zdarzenia – § II pkt 6 Procedury),
 - zapis przesłuchania poszkodowanego (możliwa obecność rodzica, wychowawcy lub pedagoga szkolnego) i świadków – podpisany przez przesłuchiwanym,
 - pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego dany uczeń znajdował się, gdy zdarzył się wypadek,
 - opinię lekarza z opisem doznanych obrażeń lub opinię innego specjalisty (w razie potrzeby i w zależności od okoliczności zdarzenia),

- protokół powypadkowy, który podpisują członkowie zespołu i przewodniczący.
10. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego lub reprezentującą go osobę o przysługujących mu prawach w toku postępowania powypadkowego.
 11. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się:
 - poszkodowanego pełnoletniego,
 - rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego niepełnoletniego – rodzice potwierdzają odbiór protokołu.
 12. Jeżeli poszkodowany pełnoletni zmarł lub na zaznajomienie się z materiałami postępowania powypadkowego nie pozwala mu jego stan zdrowia, zaznajamia się z nimi jego rodzinę.
 13. Protokół powypadkowy w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach (podpisany przez członków zespołu i dyrektora szkoły) doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego w terminie nieprzekraczającym 14 dni od zakończenia postępowania.
 14. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w dokumentacji szkoły.
 15. Organowi prowadzącemu szkołę i Kuratorowi Oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.
 16. W ciągu 7 dni od daty doręczenia protokołu powypadkowego osoby powiadomione mogą złożyć ustne lub pisemne zastrzeżenia do ustaleń protokołu na ręce przewodniczącego Zespołu powypadkowego (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu).
 17. Zastrzeżenia, które rozpatruje organ prowadzący szkołę, składa się na piśmie przewodniczącemu zespołu.

Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:

 - niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego zdarzenia,
 - sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy.

po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może:

 - zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu,
 - przeprowadzenie określonych czynności dowodowych,
 - powołać nowy zespół do ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.
 18. Dyrektor Szkoły prowadzi rejestr wypadków uczniów oraz pracowników szkoły wg wzoru Rozporządzenia MEN z dn. 31 grudnia 2002 r.
 19. Dyrektor Szkoły omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegania im.
 20. W szkole jest prowadzona roczna statystyka wypadków.